

Sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj

Ljubičić, Zvonimir

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:919287>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**



VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)



zir.nsk.hr



DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Veleučilište u Karlovcu
Odjel Sigurnosti i zaštite

Specijalistički diplomski stručni studiji sigurnosti i zaštite

Zvonimir Ljubičić

SUSTAV VATROGASTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2016.

Veleučilište u Karlovcu
Odjel Sigurnosti i zaštite

Specijalistički diplomski stručni studij sigurnosti i zaštite

Zvonimir Ljubičić

SUSTAV VATROGASTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

Mentor:
mr. sc. Đorđi Todorovski, dipl. Inž.

Karlovac, 2016.

KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Specialist professional graduate study safety and security

Zvonimir Ljubičić

SYSTEM FIREFIGHTING IN CROATIA

FINAL WORK

Mentor:
mr. sc. Đorđi Todorovski, Sc . Ing .

Karlovac, 2016.



VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Trg J.J. Strossmayera 9
HR-47000, Karlovac, Croatia
Tel. +385 - (0)47 - 843 - 510
Fax. +385 - (0)47 - 843 - 579



VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Studij: Specijalistički diplomski stručni studij sigurnosti i zaštite
Usmjerenje: Zaštita od požara Karlovac, 2016

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Student: Zvonimir Ljubičić, bacc.ing.sec.

Naslov: Sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj

Opis zadatka:

- uvod
- razvoj vatrogastva u RH
- zakonski i podzakonski propisi o vatrogastvu u RH
- sustav vatrogastva u RH danas
- problemi i prijedlozi funkcioniranja sustava vatrogastva u RH danas

Zadatak zadan:

4/2016

Rok predaje:

5/2016

Predviđeni datum obrane:

6/2016

Mentor:
mr.sc. Đorđi Todorovski, dipl.ing.

Predsjednik ispitnog povjerenstva:
dr.sc. Zlatko Jurac, prof.v.š

PREDGOVOR

Na početku bih se htio zahvaliti svojoj obitelji, supruzi i kćerima koji su mi bili moralna potpora tijekom studija, koji su imali razumijevanja za moju odsutnost od svakidašnjeg života.

Htio bih se i zahvaliti svim profesorima na Veleučilištu u Karlovcu koji su svoje znanje nesebično prenosili na nas studente.

Želim zahvaliti svom mentoru mr. sc. Đorđiju Todorovskom, dipl.ing. na stručnoj pomoći prilikom izrade ovog završnog rada.

Tijekom ove dvije godine bilo je lijepih i teških trenutaka, ali nova poznanstva i kolege koje sam upoznao tijekom studija ne može ništa zamijeniti. Uvjeren sam da će mi stečeno znanje koje sam stekao na Veleučilištu u Karlovcu koristiti u mom daljnjem radu.

Ponosan sam što sam bio student Veleučilišta u Karlovcu.

SAŽETAK

U radu, nakon uvoda bit će ukratko objašnjena povijest Hrvatskog vatrogastva i njegov razvoj, zakonski i pod zakonski akti koji reguliraju današnje vatrogastvo u Republici Hrvatskoj. Također kroz rad bit će prikazani sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj danas, te nedostaci današnjeg sustava, a samim time i prijedlozi za poboljšanje sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj.

SUMMARY

In this paper, after the introduction will be briefly explained the history of Croatian fire service and its development, legal and sub-legal acts regulating today's fire service in the Republic of Croatia. Also through the work will be shown firefighting system in the Republic of Croatia today, and disadvantages of today's system, and therefore proposals for improving the system of the fire service in Croatia.

	Stranica
ZAVRŠNI ZADATAK	I
PREDGOVOR	II
SAŽETAK	III
SADRŽAJ	IV
1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	2
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	2
2. RAZVOJ VATROGASTVA U RH.....	3
2.1. Povijest vatrogastva u Republici Hrvatskoj.....	3
2.2. Gjuro Stjepan Deželić- otac hrvatskog vatrogastva.....	5
2.3. Mirko Kolarić-učitelj hrvatskog vatrogastva.....	6
3. PROFESIONALNO VATROGASTVO U RH	7
3.1. Profesionalno vatrogastvo za vrijeme Domovinskog rata	7
4. ZAKONTSKI I PODZAKONTSKI PROPISI O VATROGASTVU U RH.....	10
4.1. Zakon o zaštiti od požara.....	10
4.2. Planovi i dokumenti zaštite od požara	12
4.3. Osposobljavanje za zaštitu od požara, te preventivno postupanje i gašenje početnih požara.....	13
4.4. Ustroj zaštite od požara u Republici Hrvatskoj	14
5. SUSTAV VATROGASTVA U RH DANAS	16
5.1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje	16
5.2. Vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj	19
5.2.1. Javne vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj.....	21
5.2.1.1. Upravljanje Javnim vatrogasnim postrojbama.....	23
5.2.2. Dobrovoljna vatrogasna društva u Republici Hrvatskoj.....	24
5.2.3. Dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu.....	25
5.2.4. Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu.....	25
5.2.5. Državna vatrogasna intervencijska postrojba u Republici Hrvatskoj.....	25
6. VATROGASCI I ZAPOVJEDNICI VATROGASNIH POSTROJBA	28

6.1. Vatrogasci vatrogasnih postrojbi	28
6.2. Zapovjednici vatrogasnih postrojbi	28
6.2.1. Uvjeti koje moraju ispunjavati zapovjednici vatrogasnih postrojbi.....	33
7. SUSTAV DJELOVANJA VATROGASNIH POSTROJBI.....	35
7.1. Zaprimanje dojava	35
7.2. Dolazak na mjesto intervencije i vođenje intervencije	36
7.3. Završetak intervencije te povratak u vatrogasnu postrojbu.....	36
7.4. Formacijski ustroj vatrogasnih postrojbi	37
8. VATROGASNE INTERVENCIJE	39
8.1. Javne ovlasti vatrogasnih postrojbi pri obavljanju intervencija	42
9. FUNKCIONIRANJE SUSTAVA VATROGASTVA U RH DANAS	44
9.1. Problem funkcioniranja sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj.....	44
9.2. Zapošljavanje profesionalnih vatrogasaca.....	46
9.3. Problem gašenja požara u minski sumnjivom prostoru.....	47
10. VATROGASNE POSTROJBE GRADA PETRINJE.....	51
10.1. Dobrovoljno vatrogasno društvo Petrinja.....	51
10.2. Vatrogasna postrojba Grada Petrinje	52
11. ZAKLJUČAK.....	57
12. LITERATURA	58
13. PRILOZI.....	59
13.1. Popis simbola.....	59
13.2. Popis slika.....	59
13.3. Popis tablica.....	60

SADRŽAJ	IV
	Stranica
ZAVRŠNI ZADATAK	I
PREDGOVOR	II
SAŽETAK	III
SADRŽAJ	IV
1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	2
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	2
2. RAZVOJ VATROGASTVA U RH.....	3
2.1. Povijest vatrogastva u Republici Hrvatskoj.....	3
2.2. Gjuro Stjepan Deželić- otac hrvatskog vatrogastva.....	5
2.3. Mirko Kolarić-učitelj hrvatskog vatrogastva.....	6
3. PROFESIONALNO VATROGASTVO U RH	7
3.1. Profesionalno vatrogastvo za vrijeme Domovinskog rata	7
4. ZAKONTSKI I PODZAKONTSKI PROPISI O VATROGATSTVU U RH.....	10
4.1. Zakon o zaštiti od požara.....	10
4.2. Planovi i dokumenti zaštite od požara	12
4.3. Osposobljavanje za zaštitu od požara, te preventivno postupanje i gašenje početnih požara.....	13
4.4. Ustroj zaštite od požara u Republici Hrvatskoj	14
5. SUSTAV VATROGASTVA U RH DANAS	16
5.1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje	16
5.2. Vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj.....	19
5.2.1. Javne vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj.....	21
5.2.1.1. Upravljanje Javnim vatrogasnim postrojbama.....	23
5.2.2. Dobrovoljna vatrogasna društva u Republici Hrvatskoj.....	24
5.2.3. Dobrovolja vatrogasna društva u gospodarstvu.....	25
5.2.4. Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu.....	25
5.2.5. Državna vatrogasna intervencijska postrojba u Republici Hrvatskoj.....	25
6. VATROGASCI I ZAPOVJEDNICI VATROGASNIH POSTROJBA	28

6.1. Vatrogasci vatrogasnih postrojbi	28
6.2. Zapovjednici vatrogasnih postrojbi	28
6.2.1. Uvjeti koje moraju ispunjavati zapovjednici vatrogasnih postrojbi.....	33
7. SUSTAV DJELOVANJA VATROGASNIH POSTROJBI.....	35
7.1. Zaprimanje dojava	35
7.2. Dolazak na mjesto intervencije i vođenje intervencije	36
7.3. Završetak intervencije te povratak u vatrogasnu postrojbu.....	36
7.4. Formacijski ustroj vatrogasnih postrojbi	37
8. VATROGASNE INTERVENCIJE	39
8.1. Javne ovlasti vatrogasnih postrojbi pri obavljanju intervencija	42
9. FUNKCIONIRANJE SUSTAVA VATROGASTVA U RH DANAS	44
9.1. Problem funkcioniranja sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj.....	44
9.2. Zapošljavanje profesionalnih vatrogasaca.....	46
9.3. Problem gašenja požara u minski sumnjivom prostoru.....	47
10. VATROGASNE POSTROJBE GRADA PETRINJE.....	51
10.1. Dobrovoljno vatrogasno društvo Petrinja.....	51
10.2. Vatrogasna postrojba Grada Petrinje	52
11. ZAKLJUČAK.....	57
12. LITERATURA	58
13. PRILOZI.....	59
13.1. Popis simbola.....	59
13.2. Popis slika.....	59
13.3. Popis tablica.....	60

1. UVOD

Vatrogastvo u Republici Hrvatskoj ima veoma važnu ulogu, osnovna djelatnost vatrogastva je spašavanje ljudi i njihove imovine. Kao takvo vatrogastvo spada u humane poslove, te osim osnovne djelatnosti vatrogasci sudjeluju u većini manifestacija na cijelom području RH. Njihova važnost i značaj može se vidjeti tijekom ljetnih mjeseci kada na području priobalja sudjeluju u gašenju i spašavanju Hrvatskih šuma i poljoprivrednih dobara, te imovine građana, a samim time se i pridonosi boljoj turističkoj sezoni. Osim gašenja požara vatrogasci sudjeluju u svim ostalim prirodnim nepogodama i tehničkim intervencijama (prometne nezgode, poplave, spašavanja iz dubina i visina). Vatrogastvo ima svoju pretpovijest u RH koja se temelji još od 35. godina prije Krista. U Republici Hrvatskoj Zakon o vatrogastvu vatrogasnu djelatnost mogu obavljati vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice kao stručne i humanitarne organizacije.

U cilju zaštite od požara poduzimaju se organizacijske, tehničke i druge mjere i radnje za:

- otklanjanje opasnosti od nastanka požara
- rano otkrivanje, obavješćivanje te sprječavanje širenja i učinkovito gašenje požara
- sigurno spašavanje ljudi i životinja ugroženih požarom
- sprječavanje i smanjenje štetnih posljedica požara
- utvrđivanje uzroka nastanka požara te otklanjanje njegovih posljedica“.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS) je samostalna, strukovna i upravna organizacija u RH koja priprema, planira i rukovodi operativnim snagama te koordinira djelovanje svih sudionika zaštite i spašavanja.

Temeljem Zakona o zaštiti i spašavanju, DUZS je preuzela poslove vatrogastva, učilište vatrogastva, zaštite i spašavanja i civilne zaštite od MUP-a RH.

Vatrogasnu djelatnost u Republici Hrvatskoj obavljaju:

- vatrogasne postrojbe
- dobrovolja vatrogasna društva i
- vatrogasne zajednice kao stručne i humanitarne organizacije.

U RH ustrojavaju se i djeluju sljedeće vatrogasne postrojbe:

1. Javna vatrogasna postrojba (dobrovoljna ili profesionalna)
2. Postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva
3. Profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu
4. Postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva u gospodarstvu
5. Postrojba za brzo djelovanje (intervencijska postrojba).

Problemi u samom sustavu su način na koji se vrši financiranje profesionalnih vatrogasnih postrojbi (JVP), jer većini postrojbi decentralizirana sredstva nisu dovoljna za normalno funkcioniranje vatrogasnih postrojbi. Veliki problem je i pokrivenost same Republike Hrvatske po pitanju zaštite od požara, one se svode u granice lokalne samouprave, a mnoga napuštena područja nemaju profesionalne vatrogasne postrojbe niti dobro ustrojena dobrovoljna vatrogasna društva (DVD-a).

Zakon o vatrogastvu trebao bi pod hitno napraviti mnoge izmjene i bolje definirati sami ustroj, način zapošljavanje profesionalnih vatrogasaca i dr.

Poboljšanjem sustava vatrogastva trebalo bi raditi na boljoj opremljenosti postrojbi koje se nalaze na područjima Republike Hrvatske u kojima su se odvijala ratna djelovanja, te da u cijeloj Republici Hrvatskoj svi profesionalni vatrogasci imaju ista prava i plaće.

1.1. Predmet i cilj rada

O sustavu vatrogastva u Republici Hrvatskoj se jako malo raspravlja i govori. Predmet ovoga rada je prikaz trenutnog sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj i njegovih nedostataka.

Cilj ovoga rada je prikazati ustroj i funkcioniranje sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj, te prijedloge kako bi se sustav unaprijedio i poboljšao.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Izvori podataka da bi se ovaj rad mogao napisati uzimani su iz Zakona i Pravilnika vezanih za vatrogastvo, arhiva DVD-a Petrinje, Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje, internetski stranica na kojima se nalaze slike i podaci vezani za vatrogastvo u Republici Hrvatskoj.

2. RAZVOJ VATROGASTVA U RH

Dobrovoljno vatrogastvo u Hrvatskoj oslanjalo se na tradicije europskoga dobrovoljnog vatrogastva, ponajprije onog u Njemačkoj i Austro-Ugarskoj. Suvremeni razvoj našega dobrovoljnog vatrogastva počeo je godine 1864. u Varaždinu.[4]

2.1. Povijest vatrogastva u Republici Hrvatskoj

U Varaždinu 17. lipnja 1864. osnovana je prva dobrovoljna vatrogasna organizacija u nas pod nazivom "Prvi hrvatski dobrovoljni vatrogasni zbor u Varaždinu" sa 156 članova-osnivača.

Poslije Varaždina i u drugim hrvatskim gradovima osnivaju se dobrovoljna vatrogasna društva. U Sisku je sljedeće godine, 1865., osnovano dobrovoljno vatrogasno društvo, u Otočcu u Lici 1868, u Ludbregu 1869, u Zagrebu 1870, u Karlovcu i Novoj Gradiški 1871. itd.

Težnja za zaštitom od požara uvjetovala je osnivanje što više dobrovoljnih vatrogasnih društava (DVD-a) kojima bi se pokrilo cijela tadašnje područje RH. Na taj način se osniva „Utemeljenje Hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice“, punih je trinaest desetljeća prošlo otkako je krenula inicijativa za osnivanjem krovne hrvatske vatrogasne organizacije. Poticaji koji su krenuli 1871. iz Varaždina, preko Zagreba i Siska realizirani su 1876. osnivanjem Hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice. U svakom pogledu burnih 130 godina stvaranja hrvatske vatrogasne organizacije bitno je obilježilo i hrvatsku nacionalnu povijest.

Zajednica na čelu sa Đurom Deželićem predlaže 1889. prvi vatrogasni zakon u Hrvatskoj pod nazivom Gasnik za Kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju. Godinama je Zajednica nastojala na donošenju zakona, ali su vlasti uporno gušile tu ideju. Sam je Deželić, unatoč tome, sve do svoje smrti 1907. uporno inzistirao na ozakonjenju vatrogastva. Zajednica je još jednom uoči I. svjetskog rata 1913. inzistirala kod Bana na donošenju zakona. To čini i u Jugoslavenskoj državi dvadesetih godina. Unatoč otporima ipak je donesen 1933. godine Zakon o organizaciji vatrogastva Kraljevine Jugoslavije. Zakonom vatrogasne organizacije dobivaju svoj pravni status premda se sputava svaka sloboda i inicijativa u vatrogastvu. Režimska kontrola organizacije

konačno rezultira 1937. raskidom Vatrogasne zajednice Savske banovine s Vatrogasnim savezom Kraljevine Jugoslavije.[1], [2], [4]

Vatrogasna organizacija opstaje i u teškim godinama II. svjetskog rata. Premda pod stalnom kontrolom i pritiscima vlasti NDH, slobodarski duh hrvatskog vatrogastva potvrdio se sudjelovanjem mnogih vatrogasaca u antifašističkoj borbi.

Obnova poratnog vatrogastva otpočela je pod okriljem povjerenika za vatrogastvo i donošenjem Zakona o organizaciji Narodne milicije 1946. Međutim, desetljećima stara tradicija dobrovoljnog vatrogastva u Hrvatskoj potvrđena je nekoliko godina potom donošenjem Zakona o dobrovoljnim vatrogasnim društvima NRH 1948. i osnivanjem Saveza dobrovoljnih vatrogasnih društava 1949. U takvim se okolnostima i profesionalno vatrogastvo izdvaja iz Narodne milicije 1954. Na Kongresu vatrogasaca Hrvatske 1955. potvrđeno je zajedništvo profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca pod okriljem Vatrogasnog saveza Hrvatske.

Kao krovna vatrogasna organizacija, Vatrogasni savez je pridonio do kraja osamdesetih godina uzletu vatrogastva na svim područjima preventivnog, operativnog, strukovnog i društvenog rada.

Temeljem Zakona o vatrogastvu, 1993. godine profesionalno vatrogastvo RH prelazi pod okrilje Ministarstva unutarnjih poslova (MUP) RH. Na taj način je centralizirano vatrogastvo i jednim djelom je razdvojeno od DVD-a, a profesionalni vatrogasci su dobili vrlo značajan status u RH. To je dovelo do slabljenja DVD-a. Vatrogasna zajednica 2000. godine uspijeva vratiti profesionalno vatrogastvo pod okriljem jedinice lokalne samouprave.[2], [4]

2.2. Gjuro Stjepan Deželić- otac hrvatskog vatrogastva

Gjuro Stjepan Deželić (slika 1.) bio je najzanimljivija i najangažiranija osoba druge polovice 19. i početka 20. stoljeća u Zagrebu. Rođen je u Ivanić Gradu 25. ožujka 1838. godine. Pučku školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju u Zagrebu, a 1862. godine posvetio se studiju prava. Tijekom odvjetničke prakse bio je počasnim bilježnikom Županije zagrebačke, a 1869. godine gospodarskim izvjestiteljem u Zagrebačkom gradskom poglavarstvu. Od mnogobrojnih priznanja dodijeljenih i iskazanih Gjuri Stjepanu Deželiću, valja istaknuti pohvale gradskog zastupstva Grada Zagreba 1881. godine, Redala su potom odličja kraljevskog viteškog križa, kolajna za višegodišnje službovanje u dobrovoljnom vatrogastvu, odličje za zasluge, da bi mu 9. rujna 1906. godine Skupština Hrvatsko Slavonske vatrogasne zajednice dodijelila "Začastni znak" što je bilo najviše priznanje u hrvatskom vatrogastvu i u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu u Zagrebu od 1870. godine s prekidima djelovala je vatrogasna limena glazba. Opet je među osnivačima i ime Gjura Deželića, koji je svestrano brinuo za nju. Za tu vatrogasnu glazbu 1898. godine Ivan pl. Zajc (1832-1914) skladao je na stihove Gjura Deželića "Vatrogasnu himnu". Godine 1882. napisao je Obučevnik za dobrovoljne vatrogasce sa zapovijedima i vatrogasnim nazivima na hrvatskom jeziku. Otac hrvatskog vatrogastva Gjuro Stjepan Deželić umro je 28. listopada 1907. godine u 70. godini života.[2], [4].



Sl. 1. Gjuro Stjepan Deželić [4]

2.3. Mirko Kolarić-učitelj hrvatskog vatrogastva

Radu Zajednice odano je priznanje 1891. kada je priznata potreba za vatrogasnim učiteljem. Ta je dužnost povjerena vježbatelju i "gasilanaru" vatrogasnog društva u Zagrebu. Naredbom Banske uprave Kraljevske zemaljske vlade u Zagrebu 1891. godine Mirko Kolarić prikazan na slici 2. postavljen je za hrvatskog učitelja "Vatrogasne struke". Mirko Kolarić rodio se 18. listopada 1850. godine u Varaždinu. Pučku školu završio je u Grubišnom Polju, a niže razrede gimnazije u Varaždinu. Izučio je brijački zanat i jedanaest godina samostalno vodio brijačnicu u Varaždinu. U osamnaestoj godini života priključio se kao dobrovoljni vatrogasac Prvom hrvatskom dobrovoljnom vatrogasnom zboru u Varaždinu, četiri godine nakon njegova osnivanja (1864). U početku je bio "štrcar", a zatim "vođa štrcara", "vježbatelj", "gasilanar" (spremištar), zapovjednik vatrogasne jedinice i član Upravnog odbora. Na prijedlog Đure Deželića, predsjednika Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Zagrebu, na mjesto "vježbatelja" i "gasilanara" postavlja se Mirko Kolarić bez natječaja, ali uz uvjet da se podvrgne ispitu pred komisijom, kojoj su prisustvovali svi časnici Dobrovoljnoga vatrogasnog društva u Zagrebu, potpuno je zadovoljio i 1. travnja 1884. nastupio na dužnost. Trudio se da se uredi "gasilana", da se nabavi potrebna vatrogasna oprema i pripremi vatrogasna jedinica za sve akcije gašenja požara. Bio je vrlo sposoban u razvijanju raznovrsnih aktivnosti na području vatrogastva, organizirao je tečajeve za osposobljavanje vatrogasaca, napisao je mnogobrojne vatrogasne priručnike, ukazivao vatrogasnim društvima na slabosti. Pomagao je dobrovoljnim vatrogasnim društvima u Hrvatskoj, Slavoniji, ali i u Dalmaciji i Bosni i Hercegovini. Mirko Kolarić je preminuo 25. rujna 1938. u Zagrebu.[2], [4]



Sl. 2. Mirko Kolarić [4]

3. PROFESIONALNO VATROGASTVO U RH

Usljed naglog razvoja industrije i stvaranja sve većih naselja i gradova, izgradnjom nebodera, otkrivanjem novih tehnologija, novih vrsta goriva i sve ukopnog razvoja čovječanstva kako u svijetu tako i u Hrvatskoj, posebice nakon završetka drugog svjetskog rata dolazi do potrebe za stalnim dežurstvom vatrogasaca, te samim time i osnivanjem profesionalnih vatrogasnih postrojbi.

Javna Vatrogasna postrojba u Zagrebu osnovana je 1. listopada 1910. godine. Zanimljivo je da je svaki vatrogasac obavljao permanentnu službu punih sedam dana i noći, a tek osmi dan je bio potpuno slobodan. Od tog doba vatrogasci su postali profesionalno zaposleni u zaštiti i spašavanju Zagrepčana i njihove imovine.

Nakon Drugog svjetskog rata Zagrebački vatrogasci uz vatrogasce glavnih gradova nekadašnje Jugoslavije (Ljubljana, Sarajevo, Beograd, Skopje) potpali su pod upravu tadašnjeg Sekretarijata unutarnjih poslova, što se u Zagrebu održalo i nakon raspada Jugoslavije, te su profesionalni vatrogasci bili u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova. Za to vrijeme Vatrogasna škola je bila u sastavu Sekretarijata unutarnjih poslova, kasnije Ministarstvo unutarnjih poslova.

Osamdesetih godina 20. stoljeća u bivšoj državi Jugoslaviji donesen je zakon kojim svi gradovi koji imaju više od 15 000 stanovnika moraju osnovati Općinski centar zaštite od požara i profesionalnu postrojbu od minimalno 16 profesionalnih vatrogasaca, što nikada nije provedeno u svim gradovima.

Od 2000. godine profesionalni vatrogasci RH spadaju pod gradsku upravu, te osnivanje profesionalnih postrojbi ovisi isključivo o Procjeni opasnosti od zaštite od požara za gradove i općine.[2], [5]

3.1. Profesionalno vatrogastvo za vrijeme Domovinskog rata

U Hrvatskoj je neposredno pred početak Domovinskog rata postojalo 39 profesionalnih vatrogasnih jedinica s 1.645 profesionalnih vatrogasaca u gradskim naseljima, te 81 profesionalna vatrogasna jedinica u tvornicama s 2.428 profesionalnih vatrogasaca. Postojalo je i 1.974 dobrovoljnih vatrogasnih društava s 84.301 aktivnim članom u naseljima i 431 dobrovoljno vatrogasno društvo s 19.915 aktivnih članova u

tvornicama. Ukupno je postojalo 2.525 raznih vatrogasnih jedinica, a njihovih članova je bilo čak 289.209, računajući ovdje i pripadnike vatrogasne mladeži i pomažuće članove. Sve te jedinice bile su organizirane u 105 općinskih vatrogasnih saveza i devet vatrogasnih saveza na nivou regija. [5]

Neposredno prije rata u svim jedinicama izvršene su provjere vatrogasne opreme, ljudstva i pokretljivosti vatrogasnih jedinica, vatrogasni savezi općina uspostavili su najužu suradnju s nadležnim organima općina (štabovima Civilne zaštite, Crvenoga križa itd.), uspostavljena je neposredna radio-veza s tim čimbenicima, te veza između pojedinih vatrogasnih jedinica, organizirano je čuvanje vatrogasnih objekata i opreme, izvlačenje opreme iz objekata u slučaju njihove ugroženosti.[4], [5]

U Sisku je najteže bilo kad je u dva navrata, 7. i 18. listopada 1991. godine, granatirana rafinerija, pa je uslijed toga izbio veliki požar. 7. listopada 1991. godine pogođen je cjevovod na izlasku iz benzinskih spremnika, što je dovelo do nekontroliranog istjecanja benzina koji se zapalio. Vatrogasci Siska, susjednih dobrovoljnih društava i Vatrogasne brigade iz Zagreba satima su se borili s vatrenom stihijom. (slika 3.) 18. listopada 1991. godine gorjelo je na šest mjesta rafineriji.[5]



Sl. 3. Veliki požar u Rafineriji Sisak 20.10.2011. godine [13]

Teško je bilo i u Petrinji (slika 4.), gdje su u više navrata tenkovi i oklopna vozila tzv. JNA spriječili gašenje požara.



Sl. 4. Požari u Petrinji 03. 09. 1991. godine [9]

U Republici Hrvatskoj tijekom Domovinskog rata 21 vatrogasac dao je svoj život, a više od 100 ih je ranjeno, bilo u svojim matičnim vatrogasnim postrojbama ili na drugim oblicima obrane zemlje. Uništeno je ili oštećeno 266 vatrogasnih domova ili spremišta, 353 vatrogasna vozila, 217 motornih štrcaljki, 78.846 m vatrogasnih cijevi i velike količine druge vatrogasne opreme.[2], [5]

4. ZAKONTSKI I PODZAKONTSKI PROPISI O VATROGATSTVU U RH

Zakonima o Zaštiti od požara i Zakonom o vatrogastvu, te Ustavom RH uređeno je područje zaštite od požara kao jedan od važnih interesa za RH. Svako od ovih zakona ima još pod zakonske akte (Pravilnike) kojima se još detaljnije uređuju mjere i obaveze pojedinih institucija za što bolje provođenje i djelovanje u smislu zaštite od požara u RH.[7], [8]

4.1. Zakon o zaštiti od požara

Zakonom se uređuje sustav zaštite od požara. Sustav zaštite od požara podrazumijeva planiranje zaštite od požara, propisivanje mjera zaštite od požara građevina, ustrojavanje subjekata zaštite od požara, provođenje mjera zaštite od požara, financiranje zaštite od požara te osposobljavanje i ovlašćivanje za obavljanje poslova zaštite od požara, s ciljem zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te sigurnosti materijalnih dobara, okoliša i prirode od požara, uz društveno i gospodarski prihvatljiv požarni rizik.

U cilju zaštite od požara poduzimaju se organizacijske, tehničke i druge mjere i radnje za:

- otklanjanje opasnosti od nastanka požara
- rano otkrivanje, obavješćivanje te sprječavanje širenja i učinkovito gašenje požara
- sigurno spašavanje ljudi i životinja ugroženih požarom
- sprječavanje i smanjenje štetnih posljedica požara
- utvrđivanje uzroka nastanka požara te otklanjanje njegovih posljedica.

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- **požar** je samo održavajući proces gorenja koji se nekontrolirano širi u prostoru

- **gorenje** je brza kemijska reakcija neke tvari s oksidansom, najčešće s kisikom iz zraka u kojoj nastaju produkti gorenja te se oslobađa toplina, plamen i svjetlost
- **tehnološka eksplozija** je naglo širenje plinova uslijed gorenja ili druge kemijske reakcije
- **požarni rizik** je vjerojatnost nastanka požara u danim procesima ili stanjima.
- **ugroženost od požara** je potencijalna opasnost od požara za zdravlje ili život ljudi i materijalnih dobara
- **otpornost na požar** je sposobnost dijela građevine da kroz određeno vrijeme ispunjava zahtijevanu nosivost (R) i/ili cjelovitost (E) i/ili toplinsku izolaciju (I) i/ili drugo očekivano svojstvo, kako je propisano normom o ispitivanju otpornosti na požar
- **reakcija na požar** je doprinos materijala razvoju požara uslijed vlastite razgradnje do koje dolazi izlaganjem tog materijala određenim ispitnim uvjetima
- **neposredna opasnost** je stanje visokog požarnog rizika, koje može u bliskoj budućnosti dovesti do požara
- **evakuacijski put** iz građevine je posebno projektiran i izveden put koji vodi od bilo koje točke u građevini do vanjskog prostora ili sigurnog prostora u građevini, čije značajke (otpornost i reakcija na požar, širina, visina, označavanje, protupanična rasvjeta i dr.) omogućuju da osobe zatečene u požaru mogu sigurno (samostalno ili uz pomoć spasitelja) napustiti građevinu.[7]

Svaka fizička i pravna osoba, tijelo državne vlasti te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su djelovati na način kojim se ne može izazvati požar. Svaka fizička i pravna osoba, tijela državne vlasti te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: osobe nad kojima se provodi nadzor) dužni su provoditi mjere zaštite od požara utvrđene odredbama ovoga Zakona i drugim propisima donesenim na temelju njega, planovima i procjenama ugroženosti od požara, odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim općim aktima iz područja zaštite od požara. Svaka fizička i pravna osoba odgovorna je za

neprovođenje mjera zaštite od požara, izazivanje požara, kao i za posljedice koje iz toga nastanu sukladno odredbama ovoga Zakona i odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.[2], [4], [7], [8]

4.2. Planovi i dokumenti zaštite od požara

Dokumentima zaštite od požara uređuje se organizacija i mjere zaštite od požara na prostoru za koji se donose. Dokumenti zaštite od požara državne razine su:

- nacionalna strategija zaštite od požara
- nacionalni plan djelovanja zaštite od požara
- izvješće o stanju zaštite od požara u Republici Hrvatskoj
- program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

Dokumentima zaštite od požara lokalne i područne (regionalne) razine su planovi zaštite od požara te provedbeni planovi unapređenja zaštite od požara. Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, donosi Nacionalnu strategiju zaštite od požara za razdoblje od najmanje 10 godina. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose plan zaštite od požara za svoje područje na temelju procjene ugroženosti od požara, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležne policijske uprave. [7]

Procjena ugroženosti i plan zaštite od požara županije temelje se na procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara gradova i općina na području županije. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najmanje jednom godišnje usklađuju planove iz stavka 1. ovoga članka s novonastalim uvjetima. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najmanje jednom u 5 godina usklađuju procjene ugroženosti iz stavka 1. ovoga članka s novonastalim uvjetima. [5], [7], [8]

4.3. Osposobljavanje za zaštitu od požara, te preventivno postupanje i gašenje početnih požara

Svatko ima pravo i obvezu biti upoznat s opasnostima od požara na mjestu gdje boravi ili radi. Odluku o planu, programu i načinu upoznavanja s opasnostima od požara donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za svoje područje te pravne osobe na svom vlasništvu.

Radi osiguranja pravodobne i učinkovite zaštite od požara jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe organiziraju osposobljavanje pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom prema posebnim propisima, o čemu su dužni voditi evidenciju. [7]

U cilju održavanja i provjere provedbe preventivnih mjera zaštite od požara jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe održavaju jednom godišnje protupožarne vježbe, na način i u vremenu koje sami odrede. Svatko tko primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar odmah će sukladno svojim psihofizičkim sposobnostima pristupiti otklanjanju opasnosti, odnosno gašenju požara, vodeći pri tome računa da ne dovede u opasnost sebe ili drugu osobu. Ukoliko osoba nije u mogućnosti otkloniti opasnosti, odnosno ugasiti požar, dužna je obavijestiti Centar 112, najbližu vatrogasnu postrojbu ili policiju, odnosno postupiti prema planu zaštite od požara. [7]

Pravne osobe i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su, na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i propisima donesenim na temelju njega te planovima zaštite od požara, svojim alatom, opremom, tehničkim i prijevoznim sredstvima, a fizičke osobe i svojim radom, sudjelovati u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom. [6], [7], [8]

4.4. Ustroj zaštite od požara u Republici Hrvatskoj

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave organiziraju zaštitu od požara na svom području kao javnu službu te skrbe o stanju zaštite od požara na svom području sukladno odredbama Zakona o zaštiti od požara („Narodne novine“ 92/10.) , propisima donesenim na temelju njega, planovima zaštite od požara, općim aktima i drugim odlukama, kao i priznatim pravilima tehničke prakse.

Vlasnici odnosno korisnici građevina i drugih nekretnina te prostora odnosno upravitelji zgrada organiziraju zaštitu od požara te skrbe o stanju zaštite od požara sukladno odredbama ovoga Zakona, propisima donesenim na temelju njega, odlukama i planovima tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, općim aktima pravnih osoba, procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara. Radi utvrđivanja odgovarajuće organizacije i provođenja mjera zaštite od požara, građevine, građevinski dijelovi i druge nekretnine te prostori razvrstavaju se rješenjem ministra u jednu od četiri propisane kategorije ugroženosti od požara, prema kriterijima, uvjetima i osnovama utvrđenim pravilnikom koji, uz prethodno mišljenje člника središnjeg tijela državne uprave za vatrogastvo i Hrvatske vatrogasne zajednice, donosi ministar.[7], [8]

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u prvu kategoriju ugroženosti od požara dužni su donijeti plan zaštite od požara (ZOP) izrađen na temelju procjene ugroženosti od požara donijeti opći akt iz ZOP-a, te organizirati službu zaštite od požara (JVP ili DVD) i odgovarajući broj djelatnika za unutarnju kontrolu.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u drugu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati stalno vatrogasno dežurstvo sa vatrogasnom postrojbom i djelatnika za unutarnju kontrolu, te izraditi plan ZOP-a na temelju procjene ugroženosti od požara i donijeti opći akt iz ZOP-a.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u treću kategoriju ugroženosti od požara dužni su zaposliti najmanje jednog djelatnika, koji će biti zadužen za organizaciju i provedbu mjera ZOP-a i donijeti opći akt iz ZOP-a.[7]

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u četvrtu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati zaposlenog najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara, koji smije obavljati i druge poslove i donijeti opći akt iz ZOP-a.

Najmanje jednom u 5 godina provest će se usklađivanje procjena ugroženosti.
[6], [7], [8]

5. SUSTAV VATROGASTVA U RH DANAS

Zakon o vatrogastvu često se mijenjao u zadnjih dvadeset godina, za vrijeme SFRJ postojali su Općinski centri za zaštitu od požara (OCZP), gdje su svi gradovi koji imaju više od 16 000 stanovnika morali osnovati profesionalnu postrojbu od minimalno 16 profesionalna vatrogasca, po 4 vatrogasca u jednoj smjeni. Zbog čestog djelovanja vatrogasnih postrojbi u Domovinskom ratu krajem 1993. godine profesionalno vatrogastvo spada pod MUP RH i ostaje u postrojbama MUP-a sve do 2000. godine kada vatrogasne postrojbe spadaju pod jedinice lokalne samouprave. [2], [8]

5.1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje

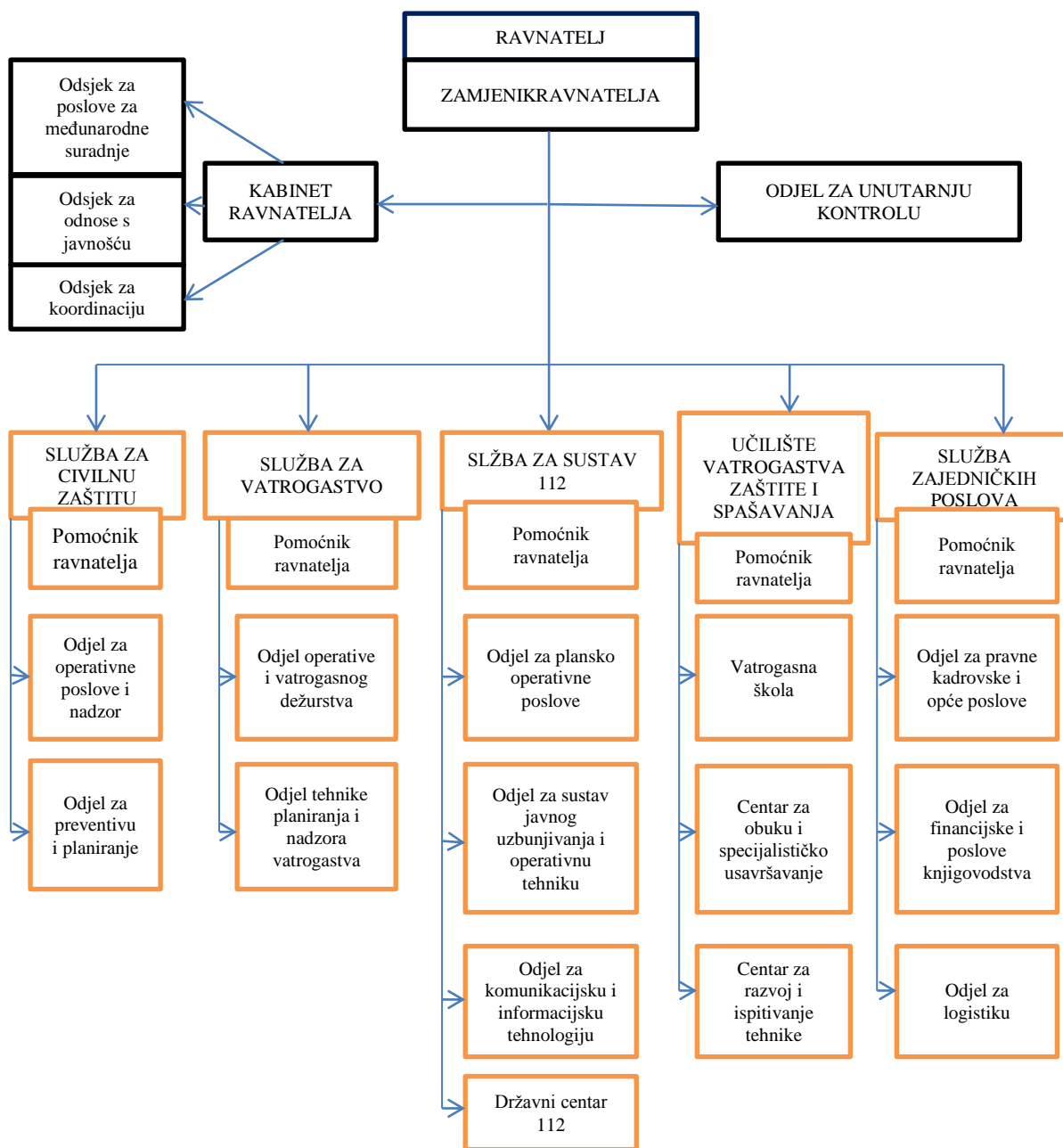
Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS) je samostalna, strukovna i upravna organizacija u RH koja priprema, planira i rukovodi operativnim snagama te koordinira djelovanje svih sudionika zaštite i spašavanja.

Vizija DUZS. To je vodeća organizacija zaštite i spašavanja ljudi, dobara i okoliša u RH, primjerena potrebama suvremenog društva.

Misija DUZS. Ustrojiti i održavati moderan sustav zaštite i spašavanja u RH koji će svim raspoloživim resursima biti sposoban odgovoriti potrebama u zaštiti ljudi, dobara i okoliša u ugrozama, stradanjima i drugim izazovima suvremenog društva, a prema potrebi pružiti pomoć drugima ili primiti pomoć od drugih zemalja.

Temeljem Zakona o zaštiti i spašavanju, DUZS je preuzela poslove vatrogastva, Učilište vatrogastva, zaštite i spašavanja i civilne zaštite od MUP-a RH, te ustrojila Sektor za vatrogastvo.

Sektor za vatrogastvo je ustrojstvena jedinica DUZS kojim rukovodi načelnik - **glavni vatrogasni zapovjednik**, koji je istovremeno i pomoćnik ravnatelja DUZS. U sklopu Sektora za vatrogastvo nalazi se Služba za vatrogastvo koju čine dva Odjela i to: Odjel operative i vatrogasnog dežurstva i Odjel tehnike, planiranja i nadzora vatrogastva.



Sl. 5. Shema ustroja Državne uprave za zaštitu i spašavanje [14]

Temeljni zadaci Službe za vatrogastvo:

- realizacija "Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera ZOP od interesa za RH" i izrada zakonske regulative
- prikupljanje i raščlamba informacija o požarima
- upravljanje i sudjelovanje u većim vatrogasnim intervencijama

- izrada procjena i planova optimalne uporabe vatrogasnih resursa.
- priprema vođenja vatrogasnih intervencija
- upravni i stručni nadzor nad radom vatrogasnih postrojbi
- provedba praktičnog osposobljavanja pripadnika Državne vatrogasne intervencijske postrojbe
- upravljanje zračnim i zemaljskim snagama za gašenje požara
- međunarodna suradnja u području vatrogastva
- stratejsko planiranje nabave tehnike i opreme.

Sektor za vatrogastvo i područni uredi za zaštitu i spašavanja obavljaju upravni inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i podzakonskih akata. Razmještaj područnih ureda DUZS (slika 6).



Sl. 6. Razmještaj područnih ureda DUZS [14]

5.2. Vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj

Temeljem članka 2. Zakona o vatrogastvu (NN 106/99) vatrogasnu djelatnost na teritoriju RH obavljaju:

- vatrogasne postrojbe
- dobrovolja vatrogasna društva i
- vatrogasne zajednice kao stručne i humanitarne organizacije.

U RH ustrojavaju se i djeluju sljedeće vatrogasne postrojbe:

1. Javna vatrogasna postrojba (dobrovoljna ili profesionalna)
2. Postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva
3. Profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu
4. Postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva u gospodarstvu
5. Postrojba za brzo djelovanje (intervencijska postrojba).

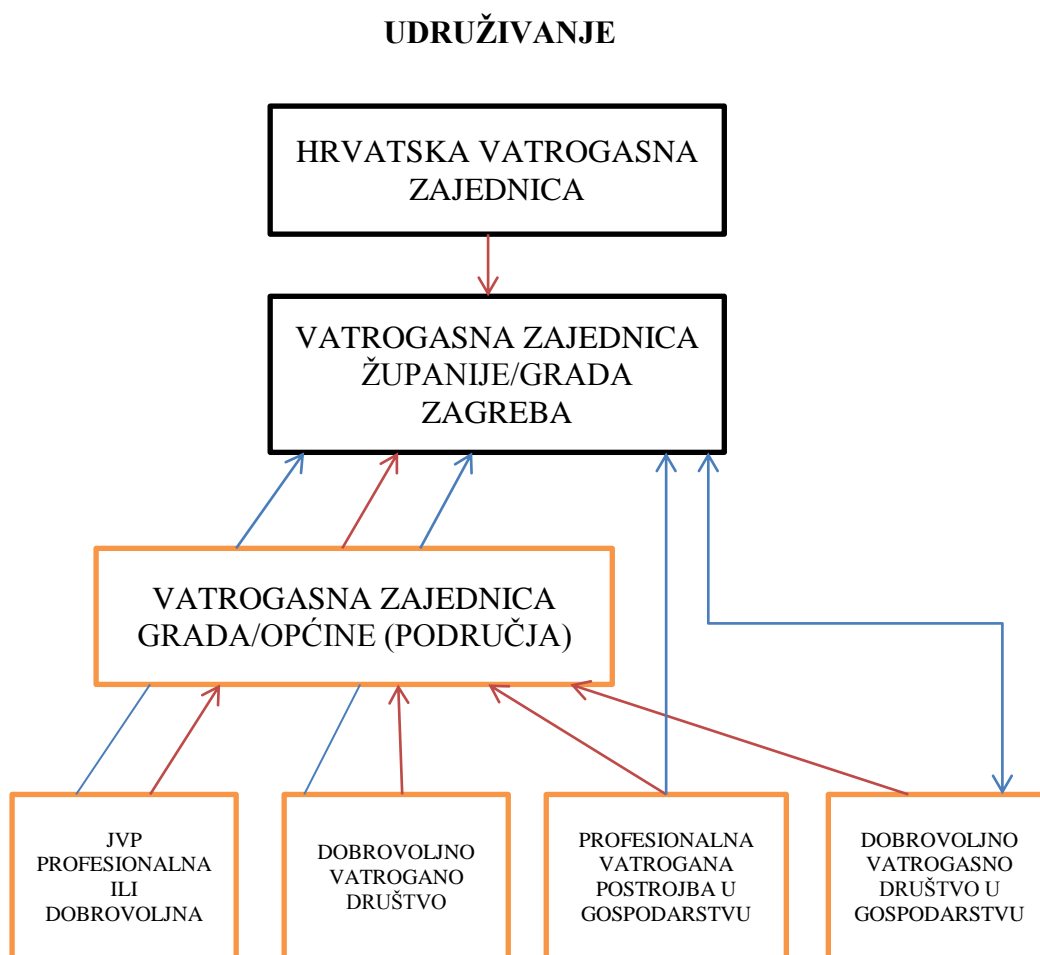
Vatrogasne postrojbe iz točke 1., 2. i 5. vatrogasnu djelatnost obavljaju kao javnu službu, a vatrogasne postrojbe 3. i 4., kada sudjeluju u intervenciji po zapovjedi Glavnog vatrogasnog zapovjednika vatrogasnu djelatnost obavljaju kao javnu službu.
[8]

Gradovi i Općine dužne su skrbiti o potrebama i interesima svojih građana, te na osnovu toga dužne su organizirati učinkovitu vatrogasnu službu. Planom zaštite od požara općine, gradovi, županije, utvrđuju se zadaće i područje djelovanja svih javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava, a posebno zadaće javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava koja imaju definirano područje odgovornosti.[8]

Vatrogasne postrojbe obavljaju vatrogasnu djelatnost, sukladno pravilima struke, na području za koje su osnovane, bez obzira čija je imovina odnosno čiji ljudski životi su ugroženi. Svaka je vatrogasna postrojba obvezna sudjelovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svoga djelovanja na zapovijed nadležnoga vatrogasnog zapovjednika, sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega.
[8]

Javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu udružuju se u vatrogasnu zajednicu općine odnosno grada.[8]

Zakonom o vatrogastvu dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osnovati zajedničku vatrogasnu zajednicu (u daljnjem tekstu: područna vatrogasna zajednica) u koju se udružuju javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu s njihovih područja. Vatrogasne zajednice gradova i općina udružuju se u vatrogasnu zajednicu županije, a vatrogasne zajednice županija udružuju se u Hrvatsku vatrogasnu zajednicu (HVZ). (slika 7.)



Sl. 7. Udruživanje vatrogasnih postrojbi i zajednica [4]

Vatrogasna zajednica općine, grada, županije i Grada Zagreba te područna vatrogasna zajednica ima predsjednika i zapovjednika vatrogasnih postrojbi. Predsjednik vatrogasne zajednice predstavlja vatrogasnu zajednicu te skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na području djelovanja vatrogasne zajednice, a bira se na način propisan općim aktom vatrogasne zajednice. Zapovjednik vatrogasnih postrojbi zajednica odgovoran je nadležnom vatrogasnom zapovjedniku za stanje organiziranosti, osposobljenosti i opremljenosti vatrogastva na području djelovanja vatrogasne zajednice.[8]

Zapovjednika i zamjenika zapovjednika vatrogasnih postrojbi zajednica imenuje nadležno tijelo vatrogasne zajednice a potvrđuje ga Načelnik ili Gradonačelnik općine, grada, županije i Grada Zagreba. Hrvatska vatrogasna zajednica ima predsjednika i načelnika.[8]

Predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice predstavlja Hrvatsku vatrogasnu zajednicu u Republici Hrvatskoj i inozemstvu; skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, a bira se na način propisan općim aktom Hrvatske vatrogasne zajednice. Načelnik Hrvatske vatrogasne zajednice skrbi o organiziranosti, osposobljenosti i opremljenosti dobrovoljnog vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, a bira ga nadležno tijelo Hrvatske vatrogasne zajednice, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova.[8]

5.2.1 Javne vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj

Javne vatrogasne postrojbe (JVP) osnivaju se na temelju Zakona o vatrogastvu (NN 106/99) i Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 33/08) u tri oblika, a su:

1. oblik: JVP mogu osnivati i više općina ili gradova, ili jedna općina osniva a druga samo participira u troškovima.

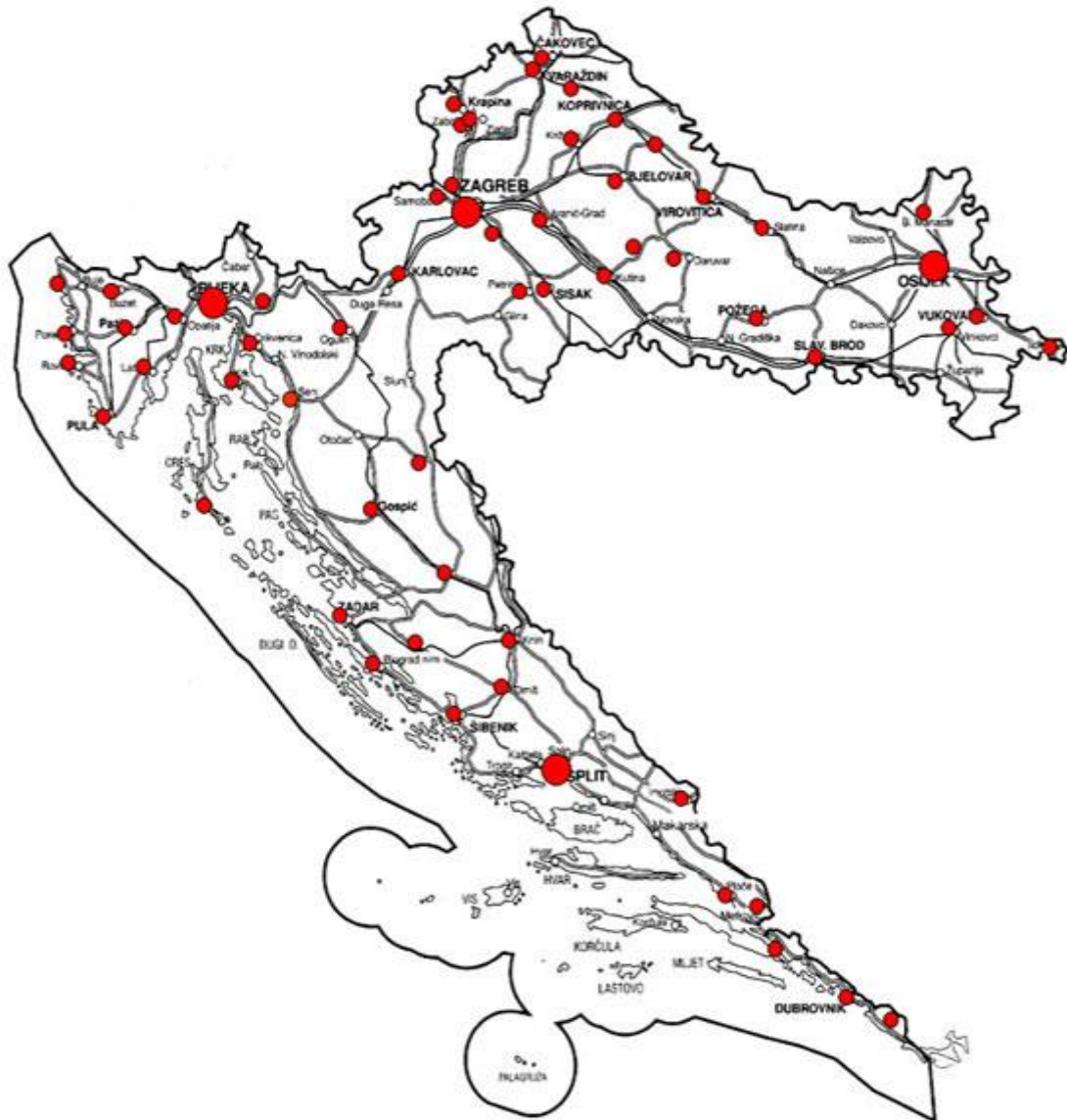
2. oblik: JVP s dobrovoljnim vatrogascima može se ustrojiti ali mora biti min. 10 osnivača (grad + 9 osnivača), a vrijeme dolaska na mjesto intervencije ne smije biti duže od 15 min, za manje i siromašne općine/gradove.

3. oblik: JVP s profesionalnim jezgrom (određeni broj prof. vatrogasaca, a ostali su dobrovoljni vatrogasci i osnivaju se kao 1. oblik, za manje i siromašne općine/gradove).

Javnu vatrogasnu postrojbu odlukom osniva poglavarstvo općine, grada ili Grada Zagreba, sukladno svojim planovima zaštite od požara, kao javnu ustanovu jedinice lokalne samouprave. Poglavarstvo Grada i Općina utvrđuje broj profesionalnih vatrogasaca sukladno planu i procjeni opasnosti od požara, te drugim Zakonima i Aktima kojima se utvrđuju mjerila za osnivanje Javne vatrogasne postrojbe.

Ako na području općine ili grada nema onoliki broj javnih vatrogasnih postrojbi ili dobrovoljnih vatrogasnih društava koliki je predviđen općinskim ili gradskim planom zaštite od požara, načelnik općine ili gradonačelnik poduzet će mjere za osnivanje i opremanje potrebnog broja javnih vatrogasnih postrojbi ili dobrovoljnih vatrogasnih društava.

U Republici Hrvatskoj djeluje **65** (od 66 registriranih) profesionalnih JVP sa **2351** vatrogasaca. (slika 8.) Profesionalne JVP imaju status pravne osobe (upisom u sudski registar), a osnivaju se sukladno Zakonu o ustanovama kao javne ustanove jedinice lokalne samouprave (slika 8).



Sl. 8. Profesionalne JVP u RH [14]

5.2.1.1. Upravljanje Javnim vatrogasnim postrojbama

Javnim vatrogasnim postrojbama upravlja Upravno vijeće koje u većini slučajeva ima tri člana od kojih su dva člana imenovana od strane Grada ili Općine, a jedan član je predstavnik zaposlenika u Javnoj Vatrogasnoj postrojbi. Upravno vijeće daje prijedloge za imenovanje ravnatelja-zapovjednika Javne vatrogasne postrojbe, a njegovo imenovanje potvrđuje Gradonačelnik ili Načelnik Grada, Općine.

Zapovjednik je stručni voditelj koji zastupa Javnu vatrogasnu postrojbu u svim oblicima, te uz Upravno vijeće uređuje Statut i ostale Pravilnike kojima se uređuje unutrašnje ustrojstvo i način rada u Javnoj vatrogasnoj postrojbi, sukladno Zakonu o Vatrogastvu i Procjeni ugroženosti od požara za Grad, Općinu, koja se svakih pet godina dopunjava ili izrađuje nova ukoliko je došlo do povećanja ili smanjenja požarne opasnosti.

Financiranje Javnih vatrogasnih postrojbi osigurava se u proračunima Gradova i Općina, radi lakše mogućnosti financiranja Sabor Republike Hrvatske 2003. godine donesao je izmjene i dopune Zakona o vatrogastvu u koji se uvode minimalni financijski standardi (decentralizirana sredstva) kako bi se pomoglo Gradovima i Općinama u financiranju Javnih vatrogasnih postrojbi.

5.2.2. Dobrovoljna vatrogasna društva u Republici Hrvatskoj

Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice osnivaju se, djeluju i prestaju s djelovanjem sukladno odredbama Zakona koji uređuje osnivanje i djelovanje udruga, ako ovim Zakonom o vatrogastvu za pojedina pitanja nije drugačije uređeno. Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice su od interesa Republike Hrvatske. U dobrovoljnim vatrogasnim društvima mogu se zapošljavati profesionalni vatrogasci, pa zato imamo dva ustrojstvena oblika DVD-a:

1. DVD s vatrogasnom postrojbom bez profesionalnih vatrogasaca i
2. DVD s vatrogasnom postrojbom s profesionalnim vatrogascima.

Prema podacima HVZ u RH djeluje **1788** DVD-a. Na osnovu posljednje provjere operativne spremnosti (2004. godine) utvrđeno je da u DVD djeluje cca **40035** dobrovoljnih vatrogasaca koji posjeduju uvjerenje o stručnoj osposobljenosti.

U RH djeluje **237** vatrogasnih zajednica i to: **21** vatrogasna zajednica županija (VZŽ), **26** vatrogasne zajednice područja (VZP), **63** vatrogasne zajednice grada (VZG) i **127** vatrogasnih zajednica općine (VZO).

U RH ukupno djeluje 2059 udruga građana (DVD, VZŽ, VZP, VZG i VZO).

Na području općine ili grada može djelovati više dobrovoljnih društava. Dobrovoljna vatrogasna društva mogu, osim vatrogasne djelatnosti, obavljati

gospodarske i društvene djelatnosti (najam poslovnog prostora, održavanje vozila, organizacija kulturnih i športskih priredbi, prijevoz robe i sl.) koje su u svezi s obavljanjem vatrogasne djelatnosti sukladno odredbama posebnih propisa, ako se time ne umanjuje intervencijska spremnost vatrogasne postrojbe dobrovoljnoga vatrogasnog društva. [2], [8]

5.2.3. Dobrovolja vatrogasna društva u gospodarstvu

Pravne osobe mogu osnovati dobrovoljno vatrogasno društvo u gospodarstvu koja djeluje u krugu te pravne osobe, te koje obavlja vatrogasne poslove.

Na dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu primjenjuju se odredbe Zakona o vatrogastvu koji se odnose na dobrovoljna vatrogasna društva.

5.2.4. Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu

Jedna ili više pravnih osoba mogu, uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova, osnovati profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu za obavljanje vatrogasne djelatnosti na objektima i drugom prostoru osnivača, odnosno drugih pravnih osoba. Pravna osoba može, kao ustrojstveni oblik rada, za obavljanje vatrogasne djelatnosti za svoje potrebe, organizirati profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, kao posebnu ustrojstvenu cjelinu, bez svojstva pravne osobe. Jedna ili više pravnih osoba, čiji se objekti nalaze na području odgovornosti središnje postrojbe ili društva, mogu sklopiti ugovor o obavljanju vatrogasne djelatnosti s tom postrojbom ili društvom. Najvažnija namjena profesionalnih Vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu je da one štite i sudjeluju u gašenju i spašavanju unutar djelokruga rada svoje pravne osobe, a po potrebi mogu sudjelovati u gašenju i spašavanju van svoga kruga djelovanja.[8]

5.2.5. Državna vatrogasna intervencijska postrojba u Republici Hrvatskoj

Radi brzog djelovanja u gašenju požara prvenstveno na području Jadrana i pružanju pomoći susjednim državama u izvršavanju obveza utvrđenih međudržavnim

ugovorima osnivaju se, na razini Republike Hrvatske, intervecijske vatrogasne postrojbe u sastavu kojih su i zračne snage za gašenje požara otvorenog prostora. Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane i Hrvatske vatrogasne zajednice donosi Plan intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske. U skladu sa Zakonom ustrojena je Državna intervecijska postrojba (DIP) sa sjedištem u Splitu (Divulje), u čijem sastavu su i sljedeće područne jedinice kao odjeli: DIP Dubrovnik, DIP Split, DIP Šibenik i DIP Zadar. (slika 9.)



Sl. 9. Državne intervecijske postrojbe u RH [14]

Za vrijeme požarne sezone sve Državne intervecijske vatrogasne postrojbe se popunjavaju vatrogascima iz kontinentalnog dijela RH. Intervencijske postrojbe popunjavaju se i određenim brojem djelatnika iz sastava JVP koji imaju završenu obuku gašenja požara otvorenog prostora i uvjerenje da su prošli obuku za desanti iz helikoptera MI 8, te čine tzv. dopunske vatrogasne intervecijske snage (DVIP). Na taj

način rade se ispostave duž cijele jadranske obale, pokrivaju se otoci na Jadranu, s ciljem bržeg i učinkovitijeg djelovanja u slučaju nastanka požara otvorenog prostora.

Otoci, Gradovi i Općine koje traže da im se pošalju DVIP dužne su o svom trošku osigurati smještaj i prehranu DVIP snaga koje se upućuju na njihovo područje, a RH isplaćuje dnevnice upućenim djelatnicima DVIP-a, te troškove goriva i saniranje popravaka vozila koja su upućena iz kontinentalne Hrvatske na ispomoć na hrvatsku obalu. Državna intervencijska vatrogasna postrojba obavlja sve stručne, planske, operativne i tehničke poslove vezane uz pripremu i postizanje pune operativne spremnosti, opremljenosti i osposobljenosti, izravno djeluje u vatrogasnim intervencijama – prvenstveno pri gašenju požara otvorenoga prostora, pruža neposrednu tehničku pomoć i osigurava dodatne sposobnosti i resurse u slučaju katastrofa, velikih nesreća i akcidenata s opasnim tvarima na teritoriju Republike Hrvatske.

Državna vatrogasna intervencijska postrojba sudjeluje u raznim vrstama intervencija zaštite i spašavanja, posebno onih složenijih, većih i zahtjevnijih razmjera, a temeljni je dio pružanja pomoći u akcijama na području drugih zemalja u izvršenju obveza utvrđenih međudržavnim ugovorima.[8]

6. VATROGASCI I ZAPOVJEDNICI VATROGASNIH POSTROJBA

6.1. Vatrogasci vatrogasnih postrojbi

Osoba koja se prima na radno mjesto profesionalnog vatrogasca mora, pored općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da nije starija od 30 godina (kod prvog zaposlenja)
- da ima srednju stručnu spremu vatrogasnog smjera, odnosno srednju stručnu spremu drugog smjera, pod uvjetom da u roku od dvije godine od prijama u radni odnos završi prekvalifikaciju, što dokazuje svjedodžbom školske ustanove
- da je tjelesno i duševno sposobna za obavljanje vatrogasne djelatnosti, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove
- da nije kažnjavana za kaznena djela protiv imovine, opće sigurnosti ljudi i imovine te protiv službene dužnosti.

Ovi uvjeti odnose se samo na osobe koje će obavljati poslove profesionalnog vatrogasca u razini srednje školske ili stručne spreme. Prednost pri prijemu u radni odnos profesionalnog vatrogasca pod istim uvjetima ima osoba koja je najmanje dvije godine obavljala poslove dobrovoljnog vatrogasca, kao i osoba koja je odslužila vojni rok.[8]

6.2. Zapovjednici vatrogasnih postrojbi

Vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima su glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, zapovjednici intervencijskih vatrogasnih postrojbi i njihovi zamjenici, zapovjednici vatrogasnih zajednica i njihovi zamjenici, zapovjednici javnih vatrogasnih postrojbi i njihovi zamjenici, zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu i njihovi zamjenici, zapovjednici vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njihovi zamjenici te zapovjednici koji su aktom o unutarnjem ustroju vatrogasne postrojbe određeni da samostalno vode vatrogasnu intervenciju prilikom koje koriste javne ovlasti utvrđene Zakonom o vatrogastvu.[8]

Na slici 10. prikazan je sustav zapovijedanja vatrogasnim postrojbama u Republici Hrvatskoj.

Vatrogasnom intervencijom, koja se obavlja zbog nastalog požara, eksplozije, nesreće ili druge opasne situacije (u daljnjem tekstu događaj) zapovijeda zapovjednik u vatrogasnoj postrojbi koja je prva započela s intervencijom.

Kada je na mjesto događaja prva izašla vatrogasna postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva, zapovjednik te postrojbe zapovijeda vatrogasnom intervencijom do dolaska javne vatrogasne postrojbe kada zapovijedanje intervencijom preuzima zapovjednik u toj postrojbi.

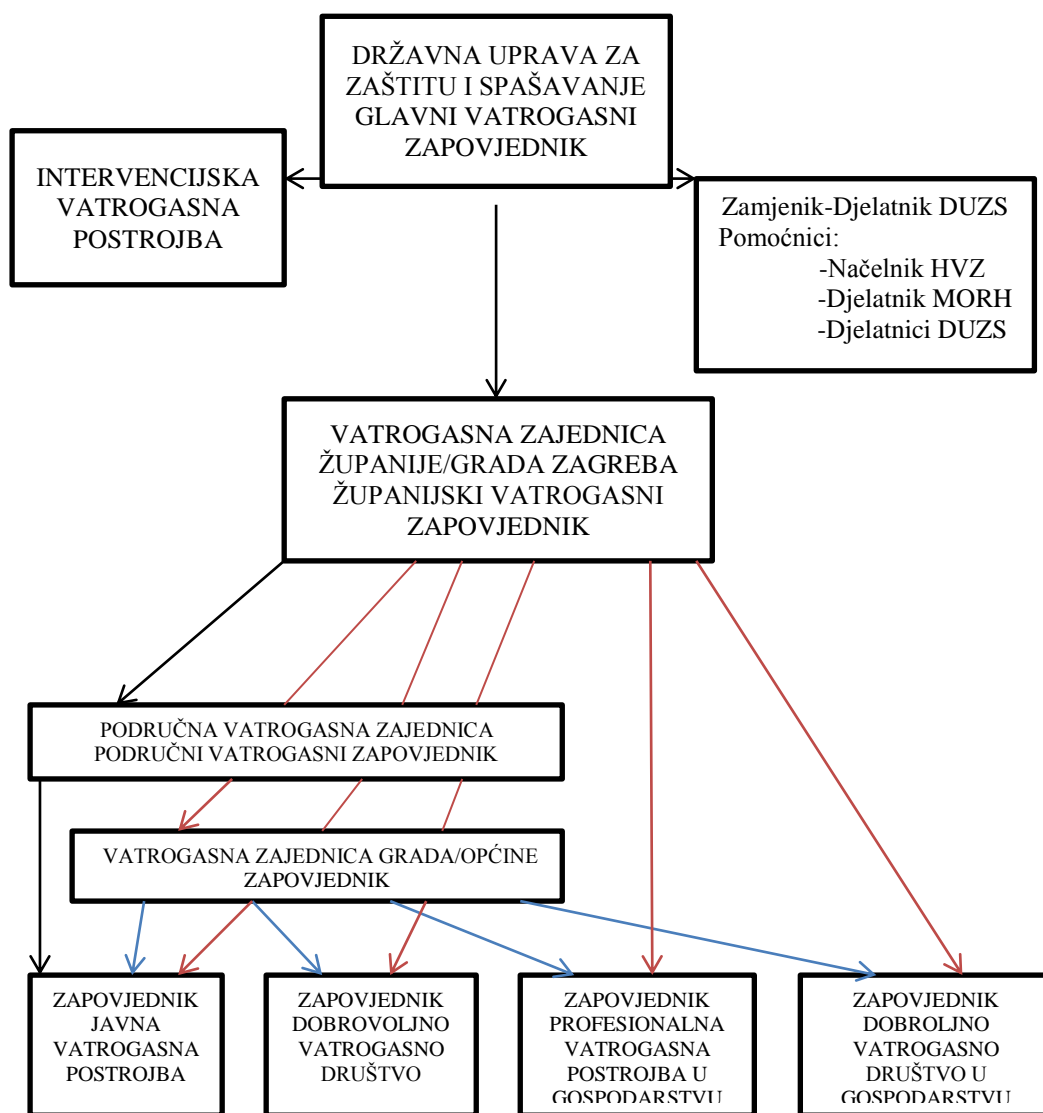
Ako zapovjednik koji zapovijeda vatrogasnom intervencijom ocijeni da raspoloživim sredstvima i snagama nije u mogućnosti uspješno obaviti intervenciju, o događaju odmah izvješćuje nadređenoga vatrogasnog zapovjednika koji preuzima zapovijedanje intervencijom.

Kada događaj prelazi granice općine ili grada zapovijedanje vatrogasnom intervencijom preuzima zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice područja ako isti postoji ili županijski vatrogasni zapovjednik.

Glavni vatrogasni zapovjednik može preuzeti zapovijedanje vatrogasnom intervencijom na teritoriju Republike Hrvatske ili odrediti zamjenika ili pomoćnika sukladno svojoj prosudbi o učinkovitosti takvog određenja.

Vatrogasnom intervencijom kod pravne osobe koja ima profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, osnovanu sukladno ovom Zakonu, zapovijeda zapovjednik te vatrogasne postrojbe.

Vatrogasna intervencija na vojnim objektima obavlja se na zahtjev i uz prisutnost ovlaštene osobe oružanih snaga Republike Hrvatske.



Sl. 10. Shema sustava zapovijedanja vatrogasnim postrojbama u RH [4]

Sukladno Zakonu o zaštiti od požara Vlada Republike Hrvatske svakih deset godina donosi strategiju zaštite od požara za Republiku Hrvatsku. U obzir se uzimaju broj intervencija u proteklih deset godina od svih Javnih vatrogasnih postrojbi i Dobrovoljnih vatrogasnih društava te vrstama intervencija. Na osnovu toga se donosi nova strategija za naredni period.

Svaka jedinica lokalne i regionalne samouprave svake godine mora donesti plan zaštite od požara na svome području, a svakih pet godina se mora izraditi Procjena

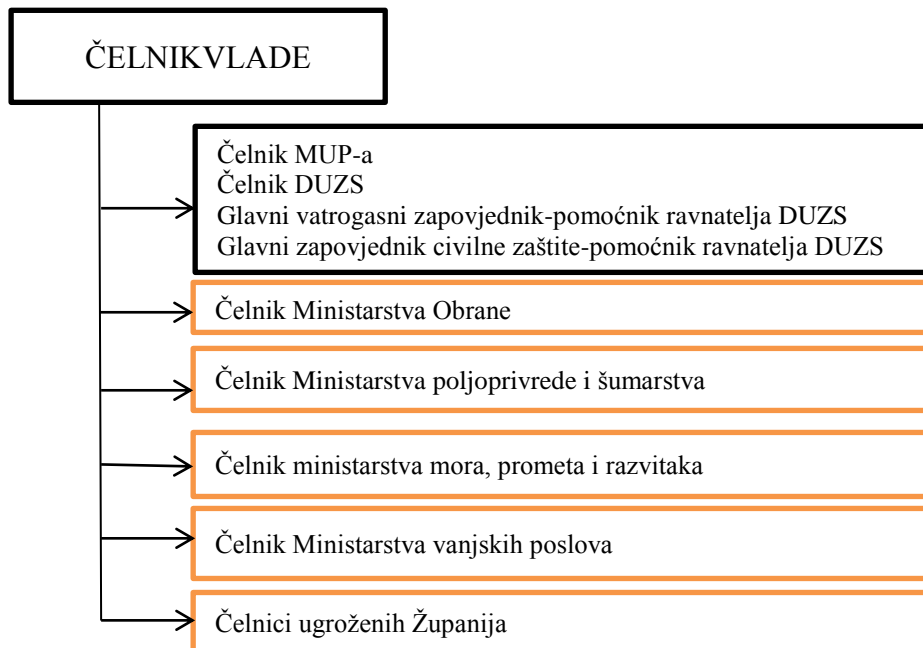
ugroženosti zaštite od požara i eksplozija za sve Gradove i Općine u Republici Hrvatskoj.

Postoje tri razine zapovijedana (slika 11, 12, 13 i 14):

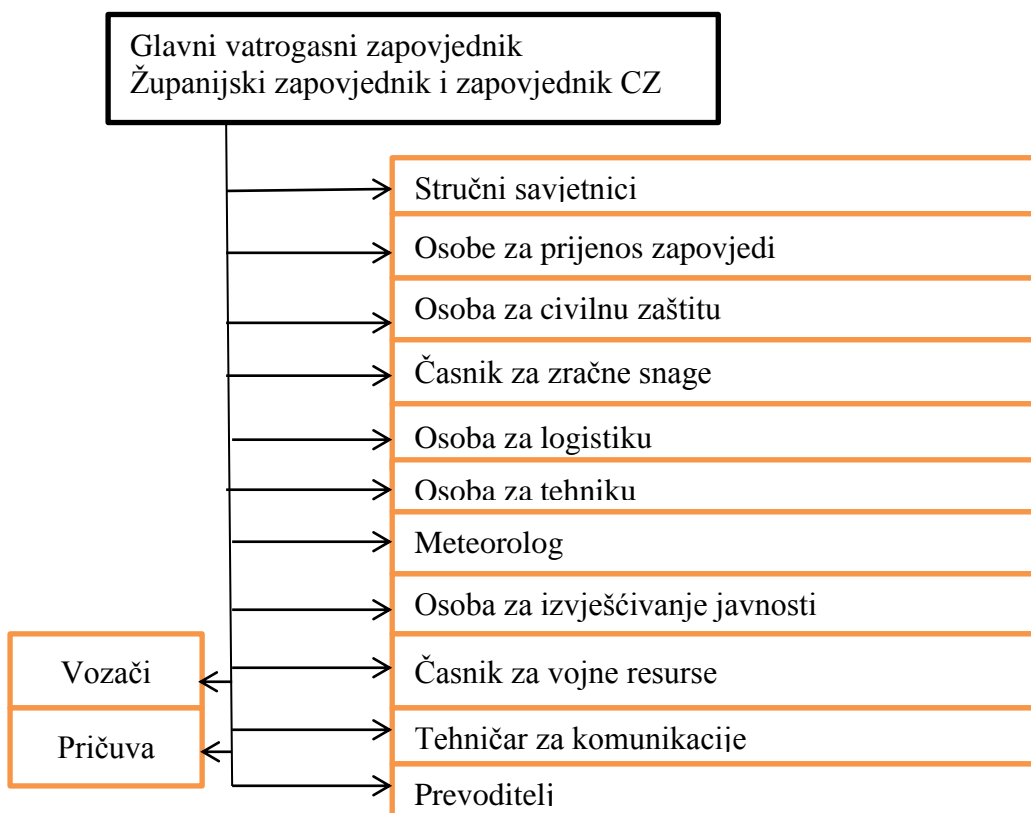
- strategijska razina je najviša razina u zapovijedanju, ona odlučuje i prati gdje se trenutno nalazi zaštita od požara i što bi trebalo mijenjati u sljedećem nadolazećem vremenu, da li povećavati broj operativnih snaga, ulaganja u suvremenu opremu i tehniku, kod većih katastrofa upravlja sa taktičkom razinom i operativnim snagama
- taktička razina prati funkcionira li sve dobro, ona je spona između operativne razine i strategijske razine, prati rad operativne razine uočava nedostatke i pokušava naći način kako da ih se otkloni
- operativna razina sudjeluje u gašenju i spašavanju prilikom požara ili drugih elementarnih nepogoda, u njoj se nalaze sve operativne snage u Republici Hrvatskoj, od vatrogasca, Hrvatske vojske, Civilna zaštita i sl.



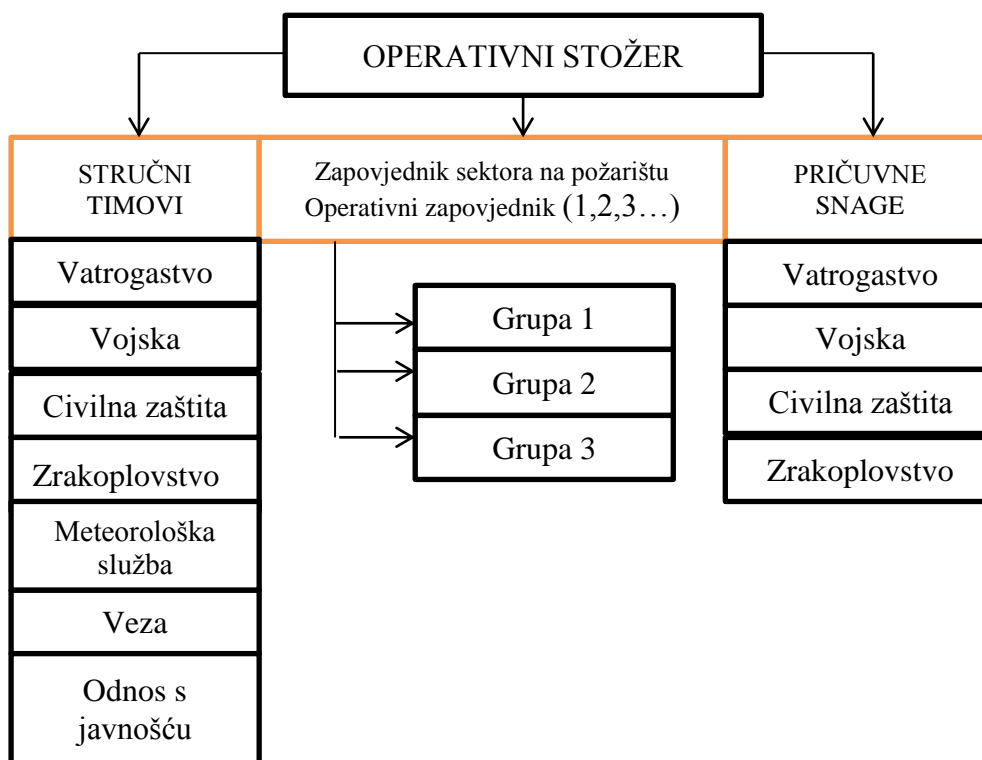
Sl. 11. Piramidalni prikaz razina zapovijedanja [15]



Sl. 12. Dijagram kriznog stožera Vlade (strategijske razina) [15]



Sl. 13. Dijagram taktičke razine [15]



Sl. 14. Dijagram prijenosa obavijesti iz operativnog stožera [15]

6.2.1. Uvjeti koje moraju ispunjavati zapovjednici vatrogasnih postrojbi

Glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, županijski vatrogasni zapovjednik i njegov zamjenik, moraju imati visoku stručnu spremu, odnosno završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, ili završen specijalistički diplomski stručni studij iz područja zaštite od požara te najmanje pet godina iskustva na poslovima vatrogasca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik javne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik, zapovjednik intervencijske vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik, zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu i njegov zamjenik moraju imati najmanje višu stručnu spremu, odnosno završen stručni studij ili završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja zaštite od požara te najmanje pet godina iskustva na poslovima vatrogasca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik vatrogasne zajednice općine, odnosno grada i njegov zamjenik, koji profesionalno obavljaju te poslove moraju imati najmanje višu stručnu spremu, odnosno završen stručni studij ili završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja zaštite od požara te najmanje pet godina djelovanja u radu vatrogasne postrojbe.

Zapovjednik vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegov zamjenik, koji profesionalno obavljaju te poslove, moraju imati najmanje srednju stručnu ili školsku spremu, zvanje vatrogasnog časnika te najmanje tri godine odgovarajućeg iskustva u radu vatrogasne postrojbe.

Zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice općine, odnosno grada i njegov zamjenik, u gradu, odnosno općini za koju je osnovana javna vatrogasna postrojba, moraju ispunjavati iste uvjete kao i zapovjednik javne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik.

Zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice općine, odnosno grada i njegov zamjenik, zapovjednik vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegov zamjenik, koji dobrovoljno obavljaju te poslove, moraju imati najmanje srednju stručnu ili školsku spremu, zvanje vatrogasnog časnika te najmanje tri godine odgovarajućeg iskustva u radu vatrogasne postrojbe.

Potrebna stručna sprema zapovjednika, koji su na temelju unutarnjeg ustroja vatrogasnih postrojbi određeni da samostalno vode vatrogasne intervencije i pritom koriste javne ovlasti, određuje se aktom o unutarnjem ustroju te vatrogasne postrojbe.

[8]

7. SUSTAV DJELOVANJA VATROGASNIH POSTROJBI

Vatrogasne postrojbe djeluju za ono područje za koje su osnovane, odnosno u krugu poslovnog subjekta koji je osnovao vatrogasnu postrojbu (profesionalne ili vatrogasne postrojbe ili DVD-i u gospodarstvu).

Izvan područja Općine ili Grada može se uputiti Vatrogasna postrojba samo odlukom Županijskog zapovjednika i to na teritoriju Županije, te na teritoriju Republike Hrvatske po zapovjedi Glavnog Vatrogasnog zapovjednika.

7.1. Zaprimanje dojava

Vatrogasne postrojbe zaprimaju dojave putem centra 112 ili pozivom na broj 193. Prilikom zaprimanja dojava ispunjava se dojavnica koja u sebi sadrži sljedeće podatke:

1. Vrsta intervencije (požarna/tehnička)
2. Imali ozlijeđenih ili ugroženih osoba
3. Mjesto događaja (ulica, grad, dio grada i sl.)
4. Tko javlja (112 ili građani, broj telefona)
5. Da li je obaviještena policija, HEP, Hitna pomoć i sl.

Nakon zaprimljene dojave dežurni u operativnom centru uzbuđuje vatrogasnu grupu, odjeljenje ili cijelu smjenu, ovisno o veličini požara ili drugog akcidenta. Prilikom izlaska na intervenciju dežurni operativni voditelj intervencije uručuje karticu vodiča (najkraći put do intervencije. slika 15.). Navalna grupa nakon uzbunjivanja dužna je izaći na intervenciju u vremenu od jedne minute u dnevnoj smjeni, a u vremenu od dvije minute u noćnoj smjeni.



Sl. 15. Kartica vodiča VP Centar Zagreb - ul. Ivana Rendulića [17]

Nakon izlaska navalne grupe uz suradnju sa centrom 112 operativni dežurni u Vatrogasnoj postrojbi obavještava ostale žurne službe ukoliko se ukaže potreba za njihovim djelovanjem (hitna medicinska pomoć, dežurni u HEP-u, Hrvatske ceste, Komunalna poduzeća, Hrvatsku gorsku službu za spašavanje i dr.).

7.2. Dolazak na mjesto intervencije i vođenje intervencije

Dolaskom na mjesto intervencije putem radio stanice voditelj intervencije obavještava operativni centar vatrogasne postrojbe o vrsti intervencije i da li raspolaže sa dovoljno ljudstva i tehnike da bi intervenciju mogao na vrijeme lokalizirati, te da li je potrebno obavijestiti ostale žurne službe.

Voditelj intervencije po svojoj procjeni i uz pomoć policijskih djelatnika može odstraniti osobe koje ometaju sam tijek intervencije, također ukoliko uoči kakve sumnjive tragove koji bi upućivali na namjerno izazivanje nepoželjnog događaja o tome odmah obavještava policijske djelatnike.

Prilikom intervaniranja vatrogasci moraju paziti što više da se tragovi koji bi mogli biti dokaz nastanka intervencije budu što manje uništeni.

Taktika djelovanja ovisi o vrsti intervencije, ali osnove su da se prvo ide u spašavanje ljudskih života ukoliko su ugroženi, a zatim zaštita susjednih prostorija ili objekata da se intervencija ne proširi, a tek onda na samo saniranje nastalog događaja.

7.3. Završetak intervencije te povratak u vatrogasnu postrojbu

Nakon završetka intervencije uzimaju se podaci od vlasnika objekta ili osoba koje su nastradale, te uz suradnju policije ukoliko se zna razlog nastanka intervencije.

Povratkom u vatrogasnu postrojbu (VP) voditelj odjeljenja piše izvješće o vatrogasnoj intervenciji u koje se unose stradale osobe ukoliko ih je bilo, razlog nastanka intervencije (počinitelj), vrijeme prijave, vrijeme izlaska na intervenciju, vrijeme dolaska na mjesto intervencije, vrijeme lokalizacije intervencije i vrijeme povratka u VP, kratak opis taktičkog pristupa intervenciji, broj vatrogasaca i tehnike koji su sudjelovali u intervenciji, da li su na intervenciji bile sudjelovale ostale žurne

službe i koje. Slika 16. prikazuje tešku prometnu nesreću sa smrtno stradalom osobom u Petrinji.



Sl. 16. Teška prometna nezgoda u Gradu Petrinji 25.02.2016. godine. [16]

7.4. Formacijski ustroj vatrogasnih postrojbi

Vatrogasna postaja i vatrogasna ispostava formacijske su jedinice vatrogasne postrojbe. (slika 17.). Formacijske jedinice vatrogasne postrojbe i vatrogasne ispostave čine četiri vatrogasne smjene. Sustav rada vatrogasnih smjena je rad u turnusu (12/24-12/48). Formacijske jedinice vatrogasne postrojbe su:

- vatrogasna grupa
- vatrogasno odjeljenje
- vatrogasna smjena
- vatrogasna ispostava
- vatrogasna postaja.

Vatrogasna grupa najmanja je formacijska jedinica koja broji dva člana, članovi vatrogasne grupe su:

- vatrogasac voditelj vatrogasne grupe
- vatrogasac.

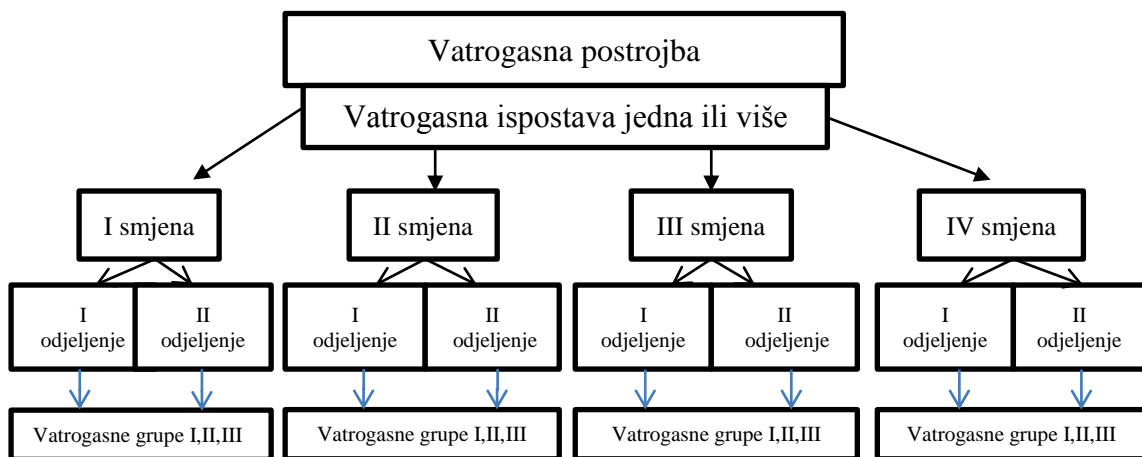
Vatrogasno odjeljenje formacijska je jedinica koja broji osam do deset članova. Vatrogasno odjeljenje može činiti i manji broj članova, ali ne manje od tri člana, vatrogasno odjeljenje čine:

- vatrogasac voditelj vatrogasnog odjeljenja
- vatrogasac vozač
- tri do četiri vatrogasne grupe.

Vatrogasno odjeljenje od tri člana, koje uporabom vatrogasnog vozila može samostalno djelovati, čine:

- vozač
- jedna vatrogasna grupa.

Vatrogasna smjena formacijska je jedinica koju čini jedno ili više vatrogasnih odjeljenja koja djeluje u smjenskom sustavu.



Sl. 17. Prikazuje formacije vatrogasnih postrojbi. [4]

8. VATROGASNE INTERVENCIJE

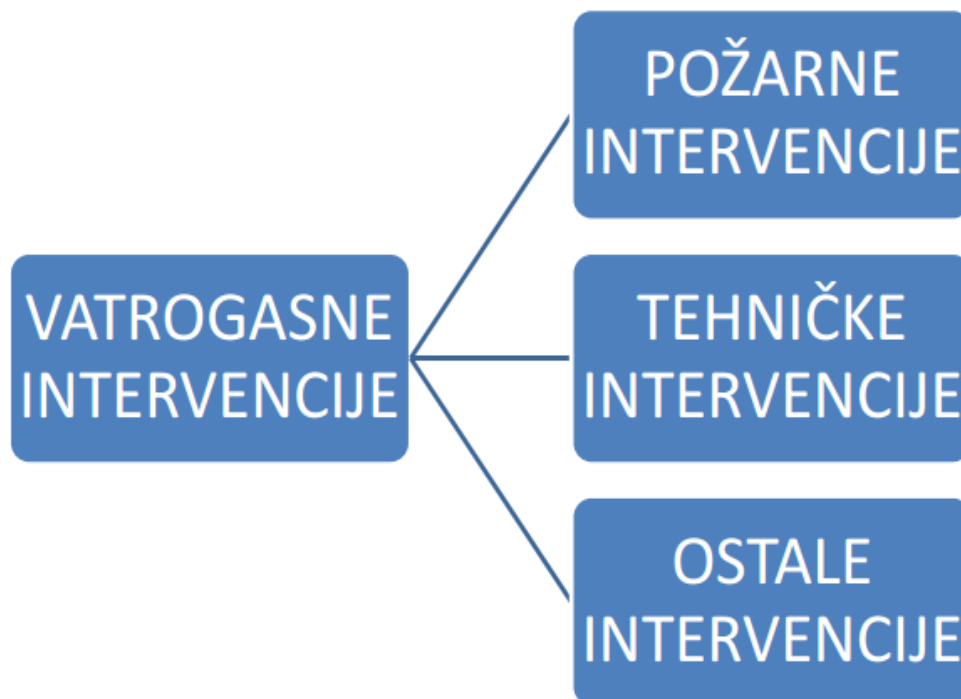
Vatrogasnom intervencijom, koja se obavlja zbog nastalog požara, eksplozije, nesreće ili druge opasne situacije (u daljnjem tekstu: događaj) zapovijeda zapovjednik u vatrogasnoj postrojbi koja je prva započela s intervencijom. Kada je na mjesto događaja prva izašla vatrogasna postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva, zapovjednik te postrojbe zapovijeda vatrogasnom intervencijom do dolaska javne vatrogasne postrojbe kada zapovijedanje intervencijom preuzima zapovjednik u toj postrojbi. Ako zapovjednik koji zapovijeda vatrogasnom intervencijom ocijeni da raspoloživim sredstvima i snagama nije u mogućnosti uspješno obaviti intervenciju, o događaju odmah izvješćuje nadređenoga vatrogasnog zapovjednika koji preuzima zapovijedanje intervencijom. Na slici 18 prikazana je vatrogasna intervencija gašenja velikog šumskog požara.



Sl. 18. Požar na priobalju [16]

Kada događaj prelazi granice općine ili grada zapovijedanje vatrogasnom intervencijom zapovijeda zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice područja ako isti postoji ili županijski vatrogasni zapovjednik. Glavni vatrogasni zapovjednik može preuzeti zapovijedanje vatrogasnom intervencijom na teritoriju Republike Hrvatske ili odrediti zamjenika ili pomoćnika sukladno svojoj prosudbi o učinkovitosti takvog određenja.

Osnovna podjela vatrogasnih intervencija u posebne vrste prikazana je na slici 19.



Sl. 19. Vrste vatrogasnih intervencija [4]

Vatrogasnom intervencijom kod pravne osobe koja ima profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, zapovijeda zapovjednik te vatrogasne postrojbe, te ukoliko sa svojim snagama nisu u mogućnosti ugasiti i staviti pod nazor požar u pomoć im dolaze javne vatrogasne postrojbe i DVD-i. Vatrogasna intervencija na vojnim objektima obavlja se na zahtjev i uz prisustvovanje ovlaštene osobe Oružanih snaga Republike Hrvatske.

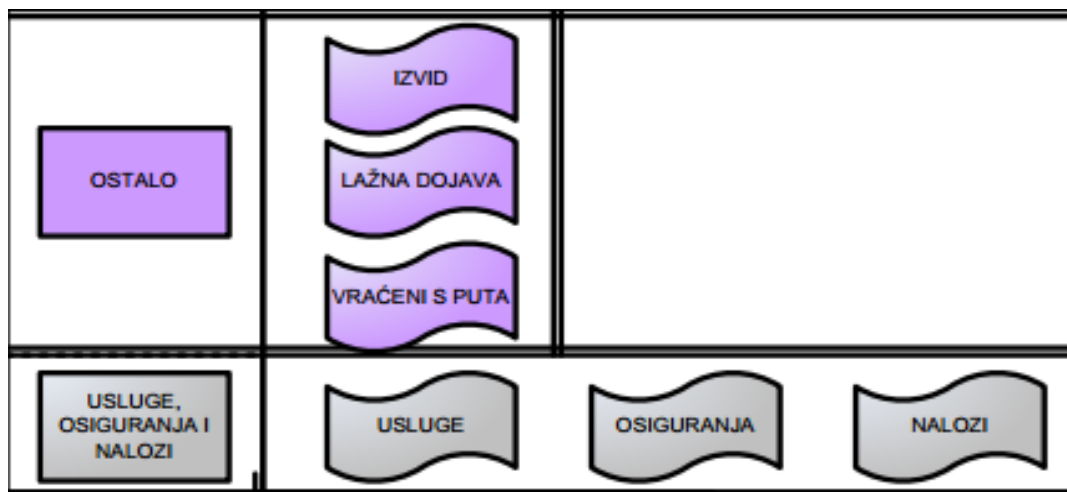
U cilju osiguranja uvjeta za kvalitetnije i razumljivije pisanje izvješća i analize o provedenoj vatrogasnoj intervenciji, te vođenja statistike o vatrogasnim intervencijama, u RH postoji više različitih prijedloga tipizacije požarnih, tehničkih i ostalih vatrogasnih intervencija. Jedan od prijedloga tipizacije vatrogasnih intervencija prikazan je slikama 20., 21. i 22.

POŽAR	POŽAR OBJEKTA	STAMBENI OBJEKT	GOSPODARSKI	POSLOVNI	JAVNI
	POŽAR INDUSTRIJSKIH POSTROJENJA	DRVNA INDUSTRIJA	ENERGETSKO POSTROJENJE	FARMACEUTSKA	KEMIJSKA
		METALO PRERADIVAČKA	PREHRAMBENA	PRIJENOSNO POSTROJENJE	TEKSTILNA
	POŽAR PROMETNOG SREDSTVA	CESTOVNI PROMET	ŽELJEZNIČKI	RJEČNI- MORSKI	ZRAČNI
	POŽAR NA OTVORENOM	KULTIVIRANE POVRŠINE	NEKULTIVIRANE POVRŠINE	ODLAGALIŠTA	
		STAMBENI OBJEKT	GOSPODARSKI	POSLOVNI	JAVNI
	EKSPLOZIJE S POŽAROM	INDUSTRIJSKI OBJEKT	CESTOVNI PROMET	ŽELJEZNIČKI PROMET	RJEČNI- MORSKI PROMET
		ZRAČNI PROMET	KULTIVIRANE POVRŠINE	NEKULTIVIRANE POVRŠINE	ODLAGALIŠTA

Sl. 20. Prijedlog tipizacije požarnih vatrogasnih intervencija [14]

TEHNIČKA	OSLOBAĐANJE U PROMETNIM NESREĆAMA	CESTOVNI PROMET	ŽELJEZNIČKI	RJEČNI- MORSKI	ZRAČNI
	AKCIDENT S OPASNIM TVARIMA	SANACIJA KOLNIKA	PRIKUPLJANJE	NEUTRALIZACIJA I UKLANJANJE	PRETAKANJE
		ZAPTIVANJE	ISPIRANJE	ZATVARANJE (PLINA I SL.)	OSTALE RADNJE
	OSTALE TEHNIČKE INTERVENCIJE	OTVARANJE VRATA	ZATVARANJE VODE	OTVARANJE STANA- ZATVARANJE VODE	ISPUMPAVA -NJE
		ISPIRANJE NEOPASNIH TVARI	UKLANJANJE PREPREKA	UKLANJANJE RUŠEVINA	UKLANJANJE GRAFITA
		UKLANJANJE, SNJEGA, LEDA (SIGA)	IZVLAČENJE VOZILA	DAVANJE RASVJETE	PREKRIVANJE KROVA
		POTRESI	POPLAVE	OLUJE	OSTALE TEHNIČKE INT.

Sl. 21. Prijedlog tipizacije tehničkih vatrogasnih intervencija [14]



Sl. 22. Prijedlog tipizacije ostalih vatrogasnih intervencija [14]

8.1. Javne ovlasti vatrogasnih postrojbi pri obavljanju intervencija

Vatrogasna postrojba u obavljanju vatrogasne intervencije ima sljedeće javne ovlasti, odnosno zapovjednici koji vode i zapovijedaju intervencijom, te koji su položili u MUP-u ispit za vatrogasca s posebnim ovlastima i odgovornostima, sukladno članku 34. Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“ 139/04 i 174/04.):

- ulaziti u dom bez privole stanara, ako se otklanja izravna ozbiljna opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovine većeg opsega
- zabraniti promet vozila i pristup nepozvanim osobama u blizini mjesta intervencije do dolaska policije
- pozvati policiju glede osiguranja mjesta događaja te poduzimati druge potrebne mjere radi sprječavanja nastajanja štetnih posljedica
- izmjestiti osobe i ukloniti stvari iz susjednih građevina koje su ugrožene nastalim događajem
- prekinuti dovod električne energije i plina
- djelomično ili potpuno ograničiti dovod vode potrošačima u zoni pojave požara ili čitavom naselju, radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara

- koristiti vodu iz svih izvora, bez obzira kome pripadaju, bez plaćanja naknade
- djelomičnog ili potpunog rušenja građevina preko koje bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može spriječiti na drugi način
- poslužiti se tuđim prometnim sredstvima radi prijevoza osoba stradalih u događaju u najbližu zdravstvenu ustanovu, ili radi prijevoza osoba na mjesto događaja.

Zapovjednik vatrogasne intervencije naređuje poduzimanje svih ovih mjera. Zapovjednik vatrogasne intervencije može iznimno odobriti ili narediti punoljetnoj osobi da obavlja pojedine pomoćne i manje složene poslove tijekom vatrogasne intervencije, ako je to prijeko potrebno radi uspješnosti intervencije.

Zapovjednik vatrogasne intervencije odgovoran je za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja te je dužan sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka događaja. Glavni vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik može narediti svakoj vatrogasnoj postrojbi da sudjeluje u vatrogasnoj intervenciji na teritoriju Republike Hrvatske s određenim brojem vatrogasaca i tehničkom opremom, te zatražiti pomoć oružanih snaga Republike Hrvatske.

Županijski vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik može narediti svakoj vatrogasnoj postrojbi s područja županije da sudjeluju u vatrogasnoj intervenciji na području za koje je nadležan, s određenim, brojem vatrogasaca i tehničkom opremom.

U slučaju nastanka događaja koji nije poprimio obilježja prirodne nepogode, a koji zahtijeva angažiranje većeg broja osoba i opreme, gradonačelnik, odnosno načelnik općine na čijem području je nastao događaj ili osoba koju on za to ovlasti, na zahtjev županijskog vatrogasnog zapovjednika ili njegovog zamjenika, može:

- narediti sudjelovanje svih sposobnih osoba s područja Grada Zagreba, grada, odnosno općine starijih od 18 godina u obavljanju pomoćnih poslova na intervenciji i spašavanju ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem narediti da se stave na raspolaganje alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva za potrebe intervencije i za spašavanje ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem.[2],[8]

9. FUNKCIONIRANJE SUSTAVA VATROGASTVA U RH DANAS

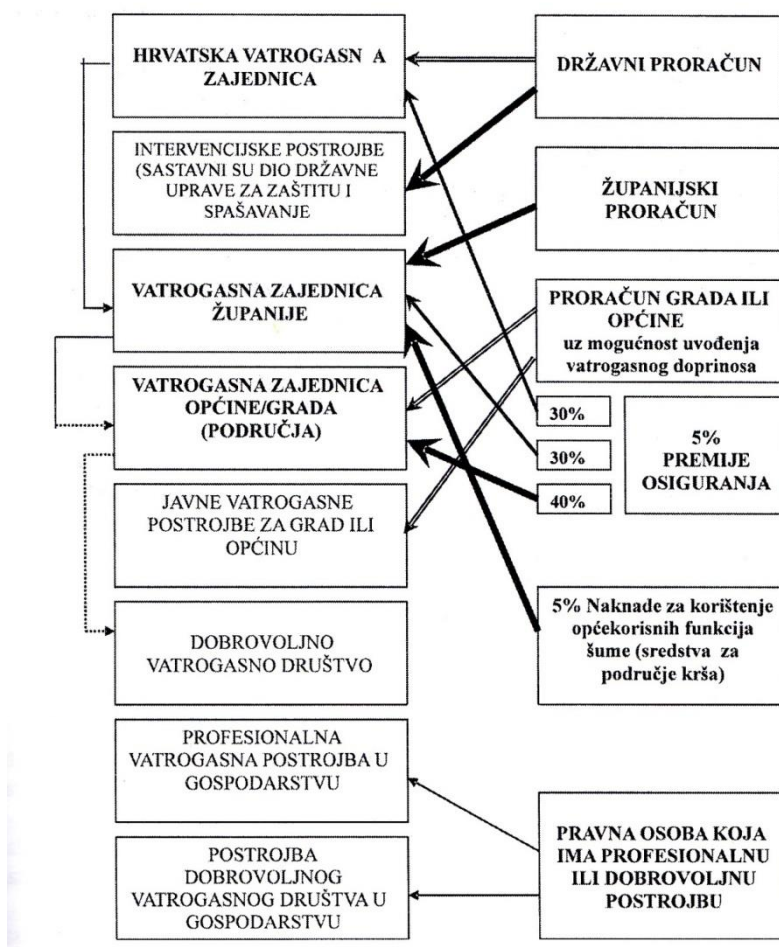
Profesionalno vatrogastvo u RH je razjedinjeno u smislu opremanja, pogledu plaća i materijalnih prava kako u javnim vatrogasnim postrojbama tako i u DVD-a. Još je mnogo područja u Republici Hrvatskoj u dijelovima gdje su se odvijala ratna djelovanja zagađeno minama što dovodi u opasnost vatrogasce pri gašenju požara od ozljeđivanja i pogibija. Sve ovisi o tome koliko nadležna tijela i institucije imaju razumijevanja za potrebe vatrogastva. Sustav zapošljavanja profesionalnih vatrogasaca, u nekim sredinama, ne funkcionira u cijelosti sukladno važećih propisa.

9.1. Problem funkcioniranja sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj

Temeljem Zakona o vatrogastvu javne vatrogasne postrojbe financiraju se iz proračuna gradova i općina, ali država i dalje, pomoću decentraliziranih sredstava, pomaže gradovima i općinama jer bi se mnoge male postrojbe ugasile. Određeni gradovi i općine nisu u mogućnosti same financirati javne vatrogasne postrojbe. Unazad par godina država sve više i više smanjuje decentralizirana sredstva, te na taj način dolazi do smanjenja plaće i slabijeg opremanja postrojbi. Na razini cijele RH nijednim zakonom nije određeno kolika je osnovica i koeficijent za profesionalnog vatrogasca pa dolazi do velike razlike u plaćama između javnih vatrogasnih postrojbi. Trebala bi se odrediti mjerila kojima bi se utvrdila osnovica i koeficijent za profesionalne vatrogasce zaposlene u javnim vatrogasnim postrojbama.

Na slici 23. prikazana je shema financiranja vatrogastva u RH.

FINANCIRANJE VATROGASTVA



Sl. 23. Shema financiranja vatrogastva u RH [4]

Poradi nedostatka financijskih sredstava većina vatrogasnih postrojbi u RH nije u mogućnosti osigurati potrebitu i adekvatnu opremu za njihovo učinkovito, brzo i sigurno djelovanje pri požarnoj, tehničkoj ili bilo kojoj drugoj intervenciji.

Prilikom izlaska vatrogasnih postrojba iz sastava MUP-a Država obavezala da će za 2 167 profesionalnih vatrogasaca izdvajati decentralizirana sredstva, odnosno za broj vatrogasaca koji su zatečeni u trenutku izlaska iz MUP-a. Danas u RH je oko 2 670 profesionalnih vatrogasaca zaposleno u javnim vatrogasnim postrojbama, što znači da su neki Gradovi osnovali Javne vatrogasne postrojbe, a neki povećali broj profesionalnih vatrogasaca, a decentralizirana sredstva se nisu povećavala nego se raspodjeljuju na novo zaposlene vatrogasce, sukladno Odluci o minimalnim

standardima za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi u prvom tromjesečju 2016. Godine, odlukom Vlade Republike Hrvatske. [10]

9.2. Zapošljavanje profesionalnih vatrogasaca

Osoba koja se prima na radno mjesto profesionalnog vatrogasca mora, pored općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da nije starija od 30 godina (kod prvog zaposlenja)
- da ima srednju stručnu spremu vatrogasnog smjera, odnosno srednju stručnu spremu drugog smjera, pod uvjetom da u roku od dvije godine od prijama u radni odnos završi prekvalifikaciju, što dokazuje svjedodžbom školske ustanove
- da je tjelesno i duševno sposobna za obavljanje vatrogasne djelatnosti, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove
- da nije kažnjavana za kaznena djela protiv imovine, opće sigurnosti ljudi i imovine te protiv službene dužnosti.

Prednost pri prijemu u radni odnos profesionalnog vatrogasca pod istim uvjetima ima osoba koja je najmanje dvije godine obavljala poslove dobrovoljnog vatrogasca, kao i osoba koja je odslužila vojni rok.

Kod zapošljavanja profesionalni vatrogasaca sadašnjim Zakonom o vatrogastvu izjednačeni su kandidati koji imaju završenu prekvalifikaciju za profesionalnog vatrogasca, kao i oni koji nemaju završenu. [8]

Prijedlog, pod hitno se u Zakonu o vatrogastvu moraju promijeniti uvjeti za primanje u radni odnos profesionalnog vatrogasca i staviti da prednost imaju oni koji su završili prekvalifikaciju za profesionalnog vatrogasca, također treba staviti i da je Vatrogasna postrojba obavezna provesti testiranje svakog tko se prijavi za posao, fizička provjera i provjera snalaženja.

9.3. Problem gašenja požara u minski sumnjivom prostoru

Minski sumnjiva površina na prostoru Republike Hrvatske (na dan 17. prosinca 2014.) iznosi 536,73 četvornih kilometara kao rezultat aktivnosti humanitarnog razminiranja i općih izvida. Minski sumnjivi prostor obuhvaća 10 županija 80 gradova i općina koji su zagađeni minama ineksplozivnim eksplozivnim sredstvima. Pretpostavlja se da je MSP zagađen s cca 64.400 mina. Minsko sumnjivi prostor zagađen je i velikim brojem neeksplozivnih eksplozivnih sredstava, posebno u područjima intenzivnih borbenih djelovanja tijekom Domovinskog rata. Sva minska sumnjiva područja u RH označena su na zemljovidu (slika 24.) i oko svakog minskog polja nalaze se znakovi upozorenja (slika 25.), da bi građani i svi oni koji bi se našli u njegovoj blizini znali udaljiti i na taj načini spriječiti ozljeđivanje i pogibelj. [11]



Sl. 24. Minska polja u Republici Hrvatskoj [11]



Sl. 25. Oznaka minskog polja [11]

U minsko sumnjivim područjima i minskim poljima nalazi se više različitih ubojitih mina. Mnoga minska polja su postavljena bez plana i nisu ucrtana, što otežava njihov pronalazak i uklanjanje mina pri razminiranju od strane deminera i pirotehničara. Protu pješačke mine su vrsta mina čiji dizajn i namjena je usmjerena protiv ljudi, za razliku od protuoklopnih mina koje su namijenjene uništavanju i onesposobljavanju vojnih bojnih vozila.

U ljetnim periodima često dolazi do namjernog paljenja minsko sumnjivih područja od strane nesavjesnih građana, što za uzrok ima pojavljivanje velikih požara otvorenog prostora jer vatrogasci ne mogu gasiti minirana područja. (slika 26.) Pošto vatrogasne postrojbe ne mogu gasiti požare u MSP raspoloživom opremom i uređajima dolazi do stvaranja katastrofalnih požara veličine do nekoliko dužnih kilometara. Građani dolaze u zabludu i misle da će paljenjem očistiti minska polja, ali time samo poremete i otežaju posao deminera i pirotehničarima.



Slika 26. Požar minskog polja u Glinskoj poljani - Petrinja [12]

Gašenje požara u MSP vrši se sa sigurne udaljenosti, pri gašenju se trebaju koristiti topovi za vodu koji imaju veliki domet (više od 400 m) i iz zaklona, tako da nisu ugroženi sami gasitelji. (slika 27.) Gašenje se može vršiti iz zraka uz pomoć kanadera, air traktora, helikoptera, uz veliki rizik budući da njihova učinkovitost ovisi o ispuštanju sredstva za gašenje sa što manje visine, a svaka eventualna eksplozija mine ili neeksplozirane granate može ugroziti život pilota i srušiti letjelicu.



Sl. 27. Gašenje požara minskog polja sa sigurnosne udaljenosti [11]

Kod požara minskih polja isto kao i kod požara eksplozivnih sredstava vatrogasci trebaju djelovati sa sigurne udaljenosti. Nigdje u važećim propisima o vatrogasnim intervencijama nije definirao koja je to udaljenost, tako da se to prepušta voditelju intervencije da on sam odluči na koji način će se gasiti požar. U većini slučajeva vatrogasne snage se povlače na sigurno i pasivno se vrši gašenje, nalaze se sigurni prilazi ili prometnice na kojima se požar čeka i priprema za njegovo zaustavljanje i gašenje. Paljenjem kontra vatre također se može gasiti požar minsko sumnjivih područja, gdje treba jako dobro paziti u kojem smjeru puše vjetar i da s tom kontra vatrom se ne ugroze druga dobra i naselja.

Može se i preventivno djelovati tako da se strogo zabrani paljenje vatre u blizini MSP, zatim izradom požarnih cesta oko minskih polja tako da ne može doći do prijenosa požara izvan minskog polja. Sigurnost i efikasnost u gašenju požara na MSP može se postići nabavom i korištenjem nove tehnologije kao što su: daljivnski upravljana vozila za gašenje požara, roboti za gašenje požara, raketni bacači sredstva za gašenje, helikopteri za ispuštanje vodenih bombi sa sigurne visine i sl.).

10. VATROGASNE POSTROJBE GRADA PETRINJE

10.1. Dobrovoljno vatrogasno društvo Petrinja

Nakon poduzih priprema i temeljnih predradnji u Petrinji je dobrovoljno vatrogasno društvo osnovano 29. kolovoza 1880. godine na „svečanoj glavnoj skupštini za konstituiranje društva, održanoj u gradskoj vijećnici“. Dok se nije ostvarilo osnivanje društva po Petrinji se primjenjivao tzv. vatrogasni red, s pisanim općenitim pravilnicima i zaduženim ljudima za gašenje požara. Bilo je to sve nedovoljno za punu spremnost i organiziranost u slučaju opasnosti. U mnogo slučajeva kod požara ljudi su se laćali posla koji im se svidio, a bez rukovođenja i stručnosti više se smetalo, stvarao nered i komešanje, nego što se stvarno pripomoglo u svladavanju vatre.

Za prve čelnike DVD-a izabrani su: vojvoda Miroslav Ebner, pod vojvoda Niko Vujatović, za odbornike između izvršavajućih članova Adam Trivanović i Mijo Rastovac, a iz podupirajućih članova Dragutin Zernek i Nikola Kos. U taj upravljajući odbor još su izabrani Bonifacio Cettolo i Glišo Matiević. 12. rujna 1880. godine održana je tzv. zavjetna skupština na kojoj su vatrogasci položili zakletvu sljedećeg sadržaja: „Obavezujemo se svojim poštenjem, kao članovi vatrogasnog zbora da ćemo se držati društvenih pravila i zapovjedi pred postavljenih poglavara točno slušati“. [9]

Za vrijeme Domovinskog rata DVD Grada Petrinje i dalje održava svoje skupštine i sastanke te se smješta u Općini Lekenik i tamo djeluje do kraja rata, kada se u ljeto 1995. godine vraća u Grad Petrinju, gdje i dan danas djeluje kao velika potpora Vatrogasnoj postrojbi Grada Petrinje prilikom većih požara i ostalih zahtjevnijih intervencija. Na slici 28. prikazan je logo DVD-a Petrinje.



Sl. 28. Logo DVD-a Petrinja [9]

10.2. Vatrogasna postrojba Grada Petrinje

Vatrogasna postrojba Grada Petrinje osnovana je 2000. godine izlaskom Vatrogasnih postaja iz sastava MUP-a, osnivač Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje je Grad Petrinja. Pravni prethodnici Vatrogasnoj postrojbi Grada Petrinje su:

- 1989-1991 djeluje kao Općinski centar zaštite od požara (OCZP)
- 1991-1995 djeluje u sastavu 12. Domobranske pukovnije Petrinja
- 1995-2000 djeluje u sastavu MUP-a kao Vatrogasna postaja Petrinja
- 2000-2015 djeluje kao Vatrogasna postrojba Grada Petrinje

1990. godine Vatrogasna postrojba Grada Petrinje oprema se sa tri nova vozila, veliko kemijsko vozilo TAM 260, autocisterna TAM 190 i vozilo za prijevoz ljudstva i tehnike TAM 80. Početkom Domovinskog rata završava se i novi Vatrogasni dom u kojem djeluje Vatrogasna postrojba Grada Petrinje i DVD Petrinja. U samom ratu tenkom biva uništeno kemijsko vozilo prilikom odlaska na intervenciju u tvornicu čamaca gdje su bili smješteni hrvatski policajci i gdje se nalazilo skladište eksplozivnih sredstava. Pred sam pad Grada Petrinje od strane neprijatelja izvlače se sva vatrogasna vozila i smještaju u naselja Malu Goricu i Brest Pokupski, a nakon učestalih napada sele se u naselje Lekenik gdje djeluju u sastavu 12. Domobranske pukovnije i tamo ostaju do završetka Domovinskog rata i povratka u Petrinju. [12]

Povratkom u razrušeni grad osniva se Vatrogasna postaja Petrinja koja djeluje u sastavu MUP-a te pokriva najveće područje Republike Hrvatske, sve okolne gradove: Glina, Topusko, Gvozd, Vojnić, Dvor na Uni, Hrvatsku Kostajnicu i dr.

Osnutkom intervencijskih vatrogasnih postrojbi za brzo djelovanje Vatrogasna postrojba Grada Petrinje šalje osam svojih djelatnika na obuku, te sve do današnjeg dana u ljetnim razdobljima popunjava Dopunske interventne snage na priobalju.

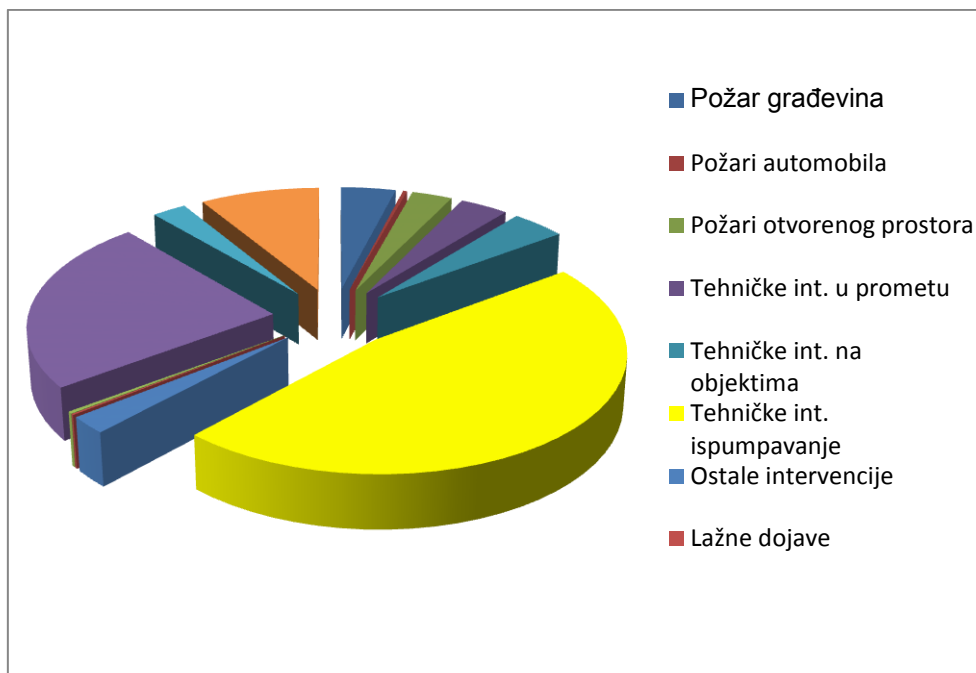
Od 2000. godine novim Zakonom o vatrogastvu, Grad Petrinja osniva Vatrogasnu postrojbu Grada Petrinje koja djeluje do današnjeg dana. U tablici 1. prikazane su intervencije Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje za 2013. i 2014. godinu.

Tablica 1. Pregled intervencija Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje
za 2013. i 2014. godinu [12]

PREGLED INTERVENCIJA U 2013. i 2014. godini				
	2013.	2014.	Više intervencija u 2014. god. (%)	Manje intervencija u 2014. god. (%)
Gašenje požara	45	49	8,1%	
Tehničkih intervencija	97	367	264,3%	
Intervencije akcidenata	-	-		
Izvršenih usluga	238	236		1%
Ostale intervencije	8	19	130%	
Ukupno	388	671	75%	

Zbirno gledajući aktivnosti Javne vatrogasne postrojbe Grada Petrinje tijekom 2014. godine ukupno je bilo 671 događaja što je povećanje od 75% u odnosu na 2013. godinu. Povećanje intervencija se vidi kod Tehničkih intervencija, kojih je u 2014. godini za 264,3% više nego u 2013. godine. Razlog tome su elementarne nepogode poplave koje su u više navrata pogodile Grad Petrinju gdje je poplavljen veliki broj kuća i gospodarskih objekata, a jedna od nezapamćenih je bila 05.08.2014. godine kada je Vatrogasna postrojba u pola sata zaprimila preko sto dojava za pomoć i ispumpavanje od strane građana Grada Petrinje. Zbog većeg broja intervencija dosta osobne zaštitne opreme za vatrogasce je uništeno, poderano je puno vatrogasnih cijevi, oštećene su vatrogasne pumpe, od kojih su dvije u potpunosti uništene. Toga dana poplavljeno je više od sto kuća u užem centru Grada jer se sa okolnih brda slila velika bujica vode koja je nosila sa sobom drva i sve ostalo što joj se našlo na putu, uslijed čega je došlo do začepjenja odvodnih kanala i porasta vode koja je ušla u obiteljske kuće i gospodarske objekte. Na intervenciju je izašlo svih 25 profesionalnih vatrogasaca iz Vatrogasne postrojbe grada Petrinje, svi okolni DVD, sa svom opremom za ispumpavanje. [12]

Na slici 29. grafički su prikazane intervencije Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje u 2014. godini.



Sl. 29. Grafički prikazuje intervencija Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje u 2014. godini [12]

Na slici 30. prikazan je logo Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje.



Sl. 30. Logo Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje [12]

Na slici 31. prikazana je jedna od intervencija djelatnika Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje kako traže izgorjelu osobu u Banskom Grabovcu, a na slici 32. intervencija u gašenju požara štale u mjestu Donja Bačuga.



Sl. 31. Pretraživanje požarišta i pronalazak smrtno stradale osobe u požaru [12]



Sl. 32. Požar štale u Mjestu Donja Bačuga, Petrinje, 23.08.2015.g. [12]

Na slici 33. prikazan je požar automehaničarske radionice „Slavijatrans“ u Petrinji.



Sl. 33. Požar automehaničarske radionice Slavijatrans u Petrinji [12]

Vatrogasna postrojba Grada Petrinje donijela je Pravilnik o prethodnoj provjeri znanja, vještina i sposobnosti za radna mjesta i to ne samo za novo zaposlene djelatnike, nego i za one koji rade već duži niz godina u Vatrogasnoj postrojbi Grada Petrinje. Ovim Pravilnikom djelatnici Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje su prisiljeni održavati fizičku kondiciju (slika 34.).



Sl. 34. Teretana u Vatrogasnoj postrojbi Grada Petrinje [12]

11. ZAKLJUČAK

Sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj s obzirom na rezultate u rješavanju velikih požara i akcidenata može se reći da je dobro uređen i funkcionira, međutim i dalje postoje mnogi problemi koji otežavaju sam rad vatrogasaca.

Financiranje Javnih vatrogasnih postrojbi nije dobro riješeno što je očito u velikoj razlici plaća vatrogasaca različitih JVP i opremljenosti istih. Na taj način Gradovi i Općine koji imaju dovoljno financijskih sredstava kupuju Vatrogasnim postrojbama vozila i opremu koja im možda nije potrebna, a jako je skupa.

Veliki problem predstavlja i linija zapovijedanja, jer u mnogim slučajevima glavni vatrogasni zapovjednik ne može utjecati na čelne ljude u Gradovima i Općinama u cilju poboljšanja stanja zaštite od požara u svome Gradu ili Općini. Dugotrajan je proces aktiviranja interventnih vatrogasnih snaga ukoliko neki dio Republike Hrvatske zadesi elementarna nepogoda.

Kod zapošljavanja profesionalnih vatrogasaca u Javnim vatrogasnim postrojbama može se pogodovati rodbinskom zapošljavanju, jer kako je to sad uređeno Zakonom o vatrogastvu dovoljno je da ta osoba bude mlađa od 30 godina, ima SSS bilo kojeg smjera, da ima liječničko uvjerenje, da nije krivično kažnjavana i da u roku od dvije godine od prijema u radni odnos završi prekvalifikaciju za profesionalnog vatrogasca.

Ovim svojim radom želio bih da se mnoge stvari promjene u vatrogastvu na bolje, jer svojim radom od 20 godina u tome sustavu uviđam mnoge pogreške i želja mi je da se sustav što bolje uredi na dobrobit svih, a najviše na dobrobit građana Republike Hrvatske, jer njima nije važno da li su to profesionalni ili dobrovoljni vatrogasci nego ukoliko im se desi neka nezgoda da im se što prije pomogne uz što manju štetu.

Mnogi ljudi i političari ne shvaćaju da je najbolje kada vatrogasci ništa ne rade nego samo vježbaju i održavaju opremu, jer tada su najmanji trošak za društvo (ne troše gorivo, ne oštećuju opremu i nikome nije ugrožen život i imovina).

12. LITERATURA

- [1] **Marjanović S- Špehar G.:** „*Vatrogasna taktika*“, Knjiga Vatrogasnog školskog centra u Zagrebu, Zagreb, (1994.)
- [2] **Popović Ž. i suradnici:** „*Priručnik za osposobljavanje vatrogasnih dočasnika i Časnika*“, Priručnik Hrvatske vatrogasne zajednice, Zagreb (2006.), ISBN 953-6385-16-3
- [3] **Ivančić Z., Kirin S.:** „*Izvori požarnih opasnosti*“, Knjiga (2010) Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, ISBN 978-953-7343-32-3
- [4] Vatrogastvo-na-tlu-hrvatske, www.hvz.hr, pristupljeno 12.04.2015.
- [5] Domovinski rat.htm, vatrogasci.iwarp.com, pristupljeno 12.04.2015.
- [6] Ministarstvo unutrašnjih poslova, www.mup.hr, pristupljeno 14.04.2015.
- [7] Narodne-novine, www.nn.hr, pristupljeno 14.04.2015.
- [8] Zakon-o-vatrogastvu, www.zakon.hr, pristupljeno 16.04.2015.
- [9] Arhiva DVD-a Petrinja, pristupljeno 18.04.2015.
- [10] SDLS, odbor za vatrogastvo www.sdlsn.hr, pristupljeno 04.05.2016.
- [11] Hrvatski centar za razminiranje, www.hcr.hr, pristupljeno 18.06.2015.
- [12] Arhiva Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje, pristupljeno 12.04.2016.
- [13] Zadarski internet portal, www.znet.hr, pristupljeno 05.05.2016.
- [14] Državna uprava za zaštitu i spašavanje, www.duzs.hr, pristupljeno 07.05.2016.
- [15] Hrčak portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske-Srce, hrcak.srce.hr, pristupljeno 10.05.2016.
- [16] Portal petrinjskog radija, www.portal53.hr, pristupljeno 12.05.2016.
- [17] Predavanja profesora Dordži Todorovskog.

13. PRILOZI

13.1. Popis simbola

POPIS SIMBOLA (KORIŠTENIH KRATICA)	
VP	Vatrogasna postrojba
JVP	Javna vatrogasna postrojba
RH	Republika Hrvatska
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo
HVZ	Hrvatska vatrogasna zajednica
DUZS	Državna uprava za zaštitu i spašavanje

13.2. Popis slika

POPIS SLIKA:	Stranica
Sl. 1 Gjuro Stjepan Deželić.....	5
Sl. 2 Mirko Kolarić.....	6
Sl. 3 Veliki požar u Rafineriji Sisak 20. 10. 2011.godine.....	8
Sl. 4 Požari u Petrinji 03. 09. 1991. Godine.....	9
Sl. 5 Shema ustroja Državne uprave za zaštitu i spašavanje.....	17
Sl. 6 Razmještaj područnih ureda DUZS.....	18
Sl. 7 Udruživanje vatrogasnih postrojbi i zajednica.....	20
Sl. 8 Profesionalne JVP u RH.....	23
Sl. 9 Državne intervencijske postrojbe u RH.....	26
Sl. 10 Shema sustava zapovijedanja vatrogasnim postrojbama u RH.....	30
Sl. 11 Piramidalni prikaz razina zapovijedanja.....	31
Sl. 12 Dijagram kriznog stožera Vlade (strategijske razina).....	32
Sl. 13 Dijagram taktičke razine.....	32
Sl. 14 Dijagram prijenosa obavijesti iz operativnog stožera.....	33
Sl. 15 Kartica vodiča VP Centar Zagreb - ul. Ivana Rendulića.....	35

Sl. 16 Teška prometna nezgoda u Gradu Petrinji 25.02.2016. godine.....	37
Sl. 17 Prikazuje formacije vatrogasnih postrojbi.....	38
Sl. 18 Požar na priobalju.....	39
Sl. 19 Vrste vatrogasnih intervencija.....	40
Sl. 20 Prijedlog tipizacije požarnih vatrogasnih intervencija.....	41
Sl. 21 Prijedlog tipizacije tehničkih vatrogasnih intervencija.....	41
Sl. 22 Prijedlog tipizacije ostalih vatrogasnih intervencija.....	42
Sl. 23 Shema financiranja vatrogastva u RH.....	45
Sl. 24 Minska polja u Republici Hrvatskoj.....	47
Sl. 25 Oznaka minskog polja.....	48
Sl. 26 Požar minskog polja u Glinskoj poljani, Petrinja.....	49
Sl. 27 Gašenje požara minskog polja sa sigurnosne udaljenosti.....	49
Sl. 28 Logo DVD-a Petrinja.....	51
Sl. 29 Grafički prikazuje intervencije Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje u 2014. godini.....	54
Sl. 30 Logo Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje.....	54
Sl. 31 Pretraživanje požarišta i pronalazak smrtno stradale osobe u požaru.....	55
Sl. 32 Požar štale u Mjestu Donja Bačuga, Petrinje, 23.08.2015.g.....	55
Sl. 33 Požar automehaničarske radionice Slavijatrans u Petrinji.....	56
Sl. 34 Teretana u Vatrogasnoj postrojbi Grada Petrinje.....	56

13.3. Popis tablica

POPIS TABLICA:	
	Stranica
Tab.1 Pregled intervencija Vatrogasne postrojbe Grada Petrinje u 2013. i 2014. godini.....	53